

NOVA ГАЗЕТА

№ 35 (244) Вересень 29, 2013, Нью-Йорк

№ 35 (244), September 29, 2013, New York

МІЖНАРОДНА ПАНОРЕМА

**G20: НАГАЛЬНІ СПРАВИ
І ПОРОЖНІ БАЛАЧКИ**

Стор. 10

УКРАЇНА ЗБЛИЗЬКА

**ПРО СЕРЦЕ КОЛИШНЬОЇ,
ЯКЕ ХОЛОДНІШЕ ЗА ПИВО**

Стор. 8

ВІД СЯНУ ДО ДОНУ

**ЧЕРНІГІВ: БІЛА ІСТОРІЯ
ЧОРНОГО МІСТА**

Стор. 14-15

ДОВКОЛА СВІТУ

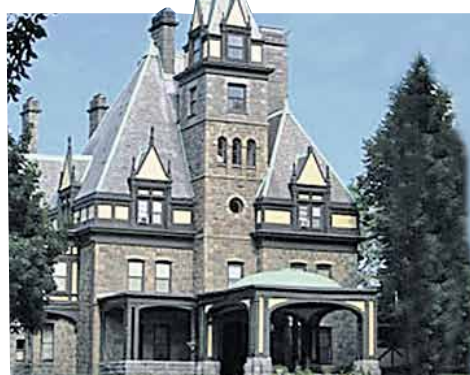
**САГА СТОРІЧ ПРО БУДУ,
ОБУДУ ТА ПЕШТ**

Стор. 20-21

ЧАС ВІДПЛАТИ

Стор. 4

**8 ВЕРЕСНЯ –
УКРАЇНСЬКИЙ
ФЕСТИВАЛЬ У СТЕМФОРДІ**

Стор. 16

46th ANNUAL CONNECTICUT UKRAINIAN DAY FESTIVAL SUNDAY, SEPTEMBER 8, 2013

SPONSORED BY
THE CONNECTICUT STATE
UKRAINIAN DAY COMMITTEE..

11 AM PONTIFICAL DIVINE LITURGY

Exciting and Lively Program
of
Ukrainian Songs and Dances
Visit the Diocesan Museum and Research Center
Dancing following Program

Pyrohy, Holubchi, Kobassa and other Picnic Style Foods
Many Vendors of Ukrainian Articles
Ceramics, Jewelry, Records, Crafts and more

FREE AND AMPLE PARKING

Please bring your own lawn chairs and blankets.

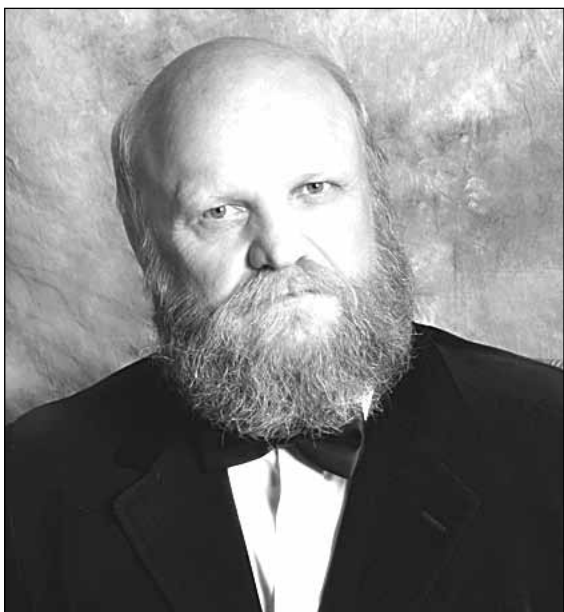
DONATION: Advanced Sale: \$5 (12 years old and over)
TICKETS purchased at Gate: \$10
For Additional INFO please call: (203) 269-5909

ST. BASIL SEMINARY CAMPUS
161 GLENBROOK RD, STAMFORD, CT

Food or Alcoholic Beverages Not Allowed To Be Brought On Grounds

65 рядків від редактора

Доброго дня, шановні читачі!

Володимир Путін розродився одкровеннями, від яких стало не по собі навіть його запеклим друзям в Україні. Напередодні саміту «великої двадцятки» в Санкт-Петербурзі, на якому ЄС порушуватиме питання торгівельного тиску Росії на Україну, президент РФ дав інтерв'ю «Першому каналу» та агентству Associated Press і розповів про своє ставлення до планів сусідів-українців.

Російський президент назвав українців та росіян «єдиним народом» та передбачив великі економічні катаклізми для України від угоди про асоціацію з ЄС.

Як він вважає, у росіян з українцями «одна Дніпровська Київська кутель». «В нас спільне історичне коріння, долі, спільна релігія, спільна віра, дуже схожа культура, мови, традиції та менталітет», – доводить Путін і стверджує, що до об'єднання з Росією населення України бідувало й перебувало в рабстві. «І тільки після об'єднання ця частина України почала розвиватись і, по суті, процвітати», – вважає Володимир Володимирович.

При цьому він заявляє, що Україна свого часу отримала частину території «за рахунок Росії, отримавши додаткові території на Заході».

Щодо відносин України з ЄС, то Росія, за словами Володимира Путіна, має їх поважати.

Проте одразу ж застеріг: «Україна бере на себе зобов'язання щодо зниження митних бар'єрів, за деякими групами товарів вони стануть нульовими. Тоді на українському ринку з'являться товари іноземного виробництва, а куди подінуться українські товари? Ми побоюємося, що їх видавлять на ринок Росії й Митного союзу. Це створюватиме нам проблеми, але ми так не домовлялися», – заявив Путін. За такого сценарію Росія муситиме захищати свій ринок. «Українські підприємства випускатимуть товари за технічними регламентами ЄС. Для цього потрібні багатомільярдні інвестиції, а одразу цього не буде. Тому багато підприємств збанкрутують або виштовхуватимуть продукцію на наш ринок. Ми муситимемо закритися», – вважає президент Росії.

Також Путін передбачив сумну долю деяких галузей економіки України: «Важко уявити, як розвиватимуться ракетно-космічна галузь України. Я її не уявляю без російського ринку. Будівництво авіаційних двигунів. Наші вертольоти обладнані українськими двигунами», – застеріг Володимир Путін.

Що на все це скажеш. У освіченої людини всі ці сентенції стосовно того, що ми – єдиний народ, викликають лише іронічну посмішку. Бо Росія виникла на мапі світу тільки в XV сторіччі, коли Україна прокривала вже багато сторіч. Жодної спільної Дніпровської кутелі у нас не було, а було хрещення київським князем Володимиром наших прабатьків і праматерів, коли на просторах сучасної Росії жили в печерах угро-фінські племена, які й були пращурами росіян. Росія зухвало вкрала історію України, присвоївши собі наших князів і героїв. Історичний досвід взаємин з Росією свідчить, що будь-яке єднання з цими «братями» приносило Україні лише наругу, приниження й нищення всього українського – мови, віри, історії, пам'яті. Зовсім недавно побував я в Батурині, який у 1708 році «брати-росіяни» вирізали ножами тільки за те, що не хотіли батуринці користися російському цареві, а бути господарем на своїй землі. Україна пам'ятає й такі «дарунки» Москви як голодомори, розстріляне відродження, депортації й репресії. «Геть від Москви!» – таким було гасло кращих синів і доньок українського народу. І після всього цього колишній кадебіст переконує нас, що не треба йти в Європу, а залишатися у фарватері Москви. Невже ж він гадає, що ми всі, поголовно, захворіли на амнезію й нічого не пам'ятаємо! Ні, пам'ятаємо і дуже добре. Всі кривди й заподіяне нам цими «братями» лихо. А тому візьмемо знову на озброєння гасло «Геть від Москви!», аби бодай наші внуки і правнуки жили у вільній, квітучій європейській державі. Заможними й щасливими. Без обіймів «старшого брата».

З повагою до вас,
Валентин Лабунський –
головний редактор «Нової газети»

Наголоси й акценти

ОПОЗИЦІЯ УКЛАДАЄ УГОДУ З ЧОРТОМ?

«Владу й опозицію тимчасово об'єднає євроінтеграція», «Ми всі повинні відкласти в сторону свої політичні амбіції та діяти спільно», «Янукович – це сьогодні попутник опозиціонерів на шляху до Європи». Такими й подібними заголовками рясніють сьогодні друковані й електронні мас-медіа.

Статті, інтерв'ю, заяви, повідомлення – з одним-єдиним сюжетом, однією-єдиною наскрізною лінією: які б не були розбіжності між провідними політичними силами країни, які б принципові речі не роз'єднували «партію влади» та опозиціонерів різних ґатунків, сьогодні слід діяти спільно, щоби протистояти тиску з боку Росії і домогтися підписання у Вільнюсі угоди про асоціацію України та Євросоюзу. А все інше – наразі тільки доважок до головного.

Усе наче правильно, бо ж яка людина при здоровому глузді, без партквитка КПУ в кишені і «руського міра» в голові заперечуватиме необхідність якомога більш швидкого руху України до об'єднаної Європи? Схоже, навіть ті олігархи, юність котрих минула в атмосфері, де не було анічогісінько європейського, і статки яких здобуті зовсім не європейськими методами, почали схилитися до євроінтеграційного вектора. Аякже – навряд чи комусь захочеться віддавати нажите тяжкою, хоча й не праведною, м'яко кажучи, працею, і вирушати «в гості до Ходорковського» шити рукавиці...

Та хоч-не-хоч, але виникає декілька каверзних запитань.

По-перше, якими мають бути межі компромісу (або ж перемир'я, якщо вжити воєнний термін) між опозицією та «партією влади»? Чи повинні опозиційні фракції у Верховній Раді на час до Вільнюського саміту заплітати очі на прямі порушення Закону про регламент і Конституції при голосуванні, на протягування відверто корупційних законопроектів (уже є інформація про їхню наявність), на «дерибан» при формуванні держбюджету-2014, на чергові витівки Дмитра Табачника, який санкціонує використання у школі непрофесійно написаних, ідеологічно тенденцій-

них, а подекуди й відверто брехливих підручників історії? Іншими словами, чи не має намір «партія влади» скористатися пасивністю опозиції, щоб закріпити свої позиції як в економіці, так і в політиці, на додачу до цього вкарбовуючи ідеологеми «русько-го мира» у свідомість і підсвідомість юного покоління? І як, до речі, поєднуються вочевидь антиєвропейські дії щойно згаданого Табачника (не лише в тому, що стосується підручників історії, а передусім у тому, що пов'язано з планами фактичного знищення природничо-наукової освіти у школі) із проєвропейськими деклараціями офіційних речників?

По-друге, чи не стане тимчасова нейтралізація опозиції прелюдією до її не лише тактичних, а й стратегічних програвів? Адже державні й провладні мас-медіа (яких в Україні разом чи не 90%) у разі підписання угоди почнуть втовкмачувати у мізки пересічних громадян, що опозиція чогось варта лише тоді, коли йде у фарватері влади, коли вона єднається навколо президента Януковича. До речі, гасло такого єднання нещодавно висунула Анна Герман, і навряд чи це тільки її власна ідея та ініціатива.

Отож уявімо: угоду успішно підписано, Юлія Тимошенко відправлена на лікування за кордон (а в Україні тим часом «незалежна» Генпрокуратура порушує проти неї позачергову кримінальну справу, унеможливаючи повернення лідера «Батьківщини», інакше як за ґрати), в обмін на поступливість Янукович одержує кредит МВФ та екстренну фінансову допомогу з боку ЄС, що дає йому можливість утримати на плаву українську економіку до виборів 2015 року, а напередодні їх ще й роздати «Вітну тисячу»... Результатом усього цього стає другий термін Віктора Федорівича, який починається з різкого обвалу економіки, в якому винною оголошується опозиція – не підставила вчасно плече, схотіла конкурувати з «визначним євроінтегратором», безвідповідальними заявами розлякала західних інвесторів і деморалізувала «маленьких українців»... Чи готові опозиційні сили щось протиставити такому сценарію?

По-третє, хіба можна виключити можливість того, що за певних обставин «партія влади» в останній момент (навіть усупереч певній частині олігархів) не вирішить, що московські пряники солодші за брюссельський шоколад? Бо ж уже пролунала цифра – 15 мільярдів доларів у російських рублях на пільгових умовах у разі зміни напрямку вектора з Європи на Євразію. А це сума грандіозна – її вистачить, якщо не одразу все розкратити, на «латання дірок» в економіці не лише до президентських виборів, а й до парламентських (вони заплановані на 2017 рік, але в разі конечної потреби їхнє проведення можна пришвидшити, достроково розпустивши Верховну Раду). Ясна річ, що в разі подібного розвитку подій опозиція стане дибки, та чи не буде це запізною? Чи матиме вона щось, чим можна нейтралізувати солодкість московського пряника (адже ним посмакують не тільки можновладці, а й посполитий люд – не треба буде більше платити за спожиті газ, електроенергію, гарячу воду... Ясна річ, за кілька років така солодкість неодмінно обернеться гіркотою – але ж слід зважати на людську психологію, чи не так?

Зауважмо, що у виступі у Верховній Раді 3 вересня Віктор Янукович наголосив: «Спроби протиставити співпрацю на європейському векторі і співпрацю з нашими стратегічними партнерами – Російською Федерацією та країнами євразійського співтовариства – безпідставні». А якщо такі підстави – внаслідок активності Кремля – проявлять себе у всій своїй красі? І якщо нам скажуть: ми ж так прагнули до Європи, але як можна поривати з нашими щирими братами, які, до речі, нам істотно допомогли, на відміну від пихатих європейців? Чи має опозиція ефективну відповідь на такий, достатньо ймовірний, сценарій?

Інакше кажучи, опозиціонерам, які тримають курс на євроінтеграцію, слід мати в запасі відповіді на ці (й подібні запитання). Бо інакше мовчазний пакт про ненапад з «партією влади» легко може перетворитися на угоду з чортом.

Сергій Грабовський

ГАРЯЧА ТЕМА

Трагедія в передмістях Дамаска, де внаслідок хімічної атаки загинуло майже 1500 ні в чому не винних мирних мешканців, серед яких більш як 400 дітей, змушує людство відкинути, нарешті, вагання й нерішучість і вдарити по сирійському диктатору Башару Асаду, аби, принаймні, змусити його відмовитися від нових хімічних атак.

У суботу, 31 серпня, президент США Барак Обама заявив, що Сполучені Штати повинні вдатися до військових дій проти сирійського режиму й позбавити його можливості застосовувати хімічну зброю. Обама звернувся до американського Конгресу з проханням підтримати це його рішення. Що ж стосується Ради Безпеки ООН, діяльність якої блокують Росія (арсенали хімічної зброї якої й було використано проти цивільного населення в Сирії) та комуністичний Китай, який традиційно виступає проти будь-якого рішення Америки, то Обама заявив, що вважає не обов'язковим схвалення цієї організації, яка давно вже стала «яловою» й не здатною розв'язати навіть найелементарніші проблеми людства. Більше того, Радбез нині перетворився на інструмент зухвалої зовнішньої політики Кремля, який після безславної загибелі СРСР нині намагається в усьому ставити палиці в колеса Заходу. Путіну здається, що постачаючи зарином режим Асада, який трує ним власний народ, він виглядає в очах міжнародної спільноти крутим самостійним політичним гравцем, який може наплювати навіть на Білий дім. Насправді ж він виглядає недобитим кадебістом, який розжирів на західних доларах за природні ресурси, подаровані Росії Богом, і втратив почуття реальності.

«Десять днів тому світ з жахом побачив, як чоловіки, жінки й діти були масово вбиті в найстрахітливішій хімічній атаці XXI сторіччя. Після прискіпливого вивчення питання я дійшов висновку, що США повинні вдатися до військової акції проти сирійського режиму. Це не буде безстрокова інтервенція, це не буде наземна операція. Вона буде обмеженою за тривалістю й масштабами...», – сказав Обама, виступаючи 31 серпня зі спеціальною заявою стосовно сирійської проблеми на галявинці перед Білим домом. За його словами, режим Асада має відповісти за те, що сталося, й повинен бути позбавлений можливості застосовувати хімічну зброю в майбутньому.

Як головнокомандувач збройних сил США, Обама може віддати наказ про удар по Сирії й без санкції Конгресу, однак він вважає, що дебати з цього питання необхідні й важливі.

«Я давно вважаю, що наша сила зосереджена не тільки в нашій військовій могутності, але і в нашому прикладі народовладдя, влади народу й для народу.

Саме тому я прийняв рішення звернутися за дозволом на застосування сили до представників американського народу в Конгресі», – сказав Обама.

Перед виступом Обама Білий дім оприлюднив скорочену версію доповіді американської розвідки, відповідальність за хімічну атаку 21 серпня в якій цілком і повністю покладено на режим Башара Асада. За даними американської розвідки, внаслідок атаки загинуло щонайменше 1 тисяча 429 сирійців, в тому числі 426 дітей.

1 вересня державний секретар США Джон Керрі заявив, що Сполучені Штати володіють доказами того, що в хімічній атаці 21 серпня було застосовано зарин. За словами держсекретаря, зразки волосся й крові, взяті після нападу, «дали позитивний результат на наявність зарина». Керрі стверджує, що ці докази США отримали з власних джерел, а не від інспекторів ООН. Про те, що мирних сирійців було отруєно саме зарином, стверджують і французькі спецслужби, які провели власне розслідування трагедії.

Унаслідок хімічної атаки 21 серпня в Сирії загинуло щонайменше 1 тисяча 429 сирійців, в тому числі 426 дітей

ЧАС ВІДПЛАТИ

**ДУШІ ЗАДУШЕНИХ ЗАРИНОМ ДІТЕЙ ВОЛАЮТЬ ДО ЛЮДСТВА:
«ЦЕ НЕ ПОВИННО ПОВТОРИТИСЯ!»**

Американські військові кораблі готові до операції проти режиму Басара Асада

Наша довідка: Зарин – бойова отруйна речовина нервово-паралітичної дії. Отримана в 1939 році в Німеччині. Фосфорорганічна безбарвна прозора рідина без запаху, яка швидко випаровується. Симптомами ураження людини зарином є: судоми, паралічі, спазми, міоз, пітливість, слиновиділення. Через 1 хвилину після ураження втрата свідомості, сильні судоми переходять у параліч; смерть настає через 5-15 хвилин від паралічу дихання або серця.

У 1993 році в Парижі 162 державами-членами ООН було підписано Конвенцію про хімічну зброю, яка забороняла виробництво й накопичення хімічних засобів, в тому числі зарину. Конвенція набрала чинності 29 квітня 1997 року.

«Наші війська вже дислоковані в регіоні. Голова Об'єднаного комітету начальників штабів поінформував мене, що ми готові завдати удару в будь-який час. Більше того, він запевнив, що наші можливості провести опера-

цію не залежать від термінів – вона буде ефективною й завтра, й наступного тижня, й через місяць. І я готовий віддати такий наказ», – заявив американський президент.

У східному Середземномор'ї нині знаходяться п'ять американських есмінець з ракетною зброєю на борту: USS Stout, Mahan, Ramage, Barry й Gravely. Кожний з них може нести 90 ракет, хоч, за словами експертів, половина з них – оборонні. Таким чином, п'ять есмінець можуть випустити по цілях в Сирії більше 200 крилатих ракет «Томагавк». Окрім того, в регіоні розгорнуто дві авіаносні ударні групи на чолі з атомними авіаносцями Harry S. Truman і Nimitz.

Тим часом, підтримку президентів США в сирійському питанні висловили президент Франції Франсуа Олланд та прем'єр-міністр Великої Британії Дейвід Кемерон. Раніше, однак, британський парламент відхилив пропозицію прем'єра про можливу військову операцію. Голосування мало рекомендаційний характер, але Кемерон заявив, що небажання парламенту розпочинати військові дії стало ясным, і він діятиме згідно з цим бажанням.

Незважаючи на відмову Великої Британії від участі у військовому втручанні в конфлікт у Сирії, США все-таки намагаються створити міжнародну коаліцію для спільних дій проти режиму Асада. Про це заявив журналістам міністр оборони США Чак Гейгел після того, як британський парламент проголосував проти військового втручання. «Президент Обама і наш уряд – незалежно від того, яке рішення буде прийнято – націлені на спільну міжнародну операцію», – заявив Гейгел. Глава Пентагону додав, що США продовжать консультації з Великою Британією. «Наш підхід полягає в продовженні роботи з формування міжнародної коаліції, яка діятиме спільно. Думаю, ви помітили, що низка країн вже озвучили свою позицію про використання хімічної зброї в Сирії». Взяти участь у антиасадівській коаліції вже зголосилися Туреччина. Австралія та Саудівська Аравія. Однак слідом за Великою Британією уряд Німеччини заявив, що не планує брати участі у військовій операції проти Сирії. «Ми не розглядали питання військової участі Німеччини в минулому, і не розглядаємо його в да-

ний час», – заявив журналістам офіційний представник німецького уряду Штефен Зайберт. Президент Франції Франсуа Олланд заявив, що рішення Великої Британії не вплине на позицію його країни щодо Сирії. За словами Олланда, метою удару по Сирії не буде повалення сирійського президента Башара Асада. «Ми не збираємося «визволяти» Сирію або скидати диктатора. Однак я вважаю за необхідне зупинити дії режиму, націлені на те, щоб завдати непоправної шкоди власному населенню», – сказав французький президент в інтерв'ю газеті «Монд».

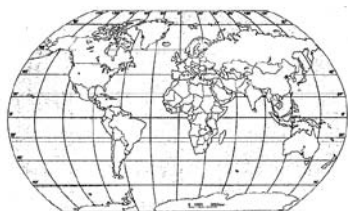
Тим часом, американські сенатори Джон Маккейн та Ліндсі Грем закликали не обмежуватися «комариними» ударами по Сирії, а знищити всю військову інфраструктуру урядових сил Сирії: летовища, бази, командні пункти, склади. «Ми не можемо підтримати обмежені військові удари в Сирії, котрі не є частиною повноцінної стратегії, здатної змінити розклад сил на полі бою, досягти заявленої мети усунення Асада від влади й покласти кінець цьому кривавому конфлікту», – заявили сенатори.

Світ зосередив нині всю свою увагу на Сирії. В самій цій країні диктатор Б.Асад, у якого руки по лікті в крові сирійських дітей, хвалювано заявляє, що дасть відсіч будь-якій агресії. Люди доброї волі по всій планеті не хочуть подальшої ескалації сирійського конфлікту. Але, разом з тим, душі безневинно задушених зарином сирійців волають до кожного з нас: «Люди, зупиніть це безумство!» А зупинити його можна лише силою. Інших способів у людства не залишилося.

Хома Мусієнко
Спеціально
для «Нової газети»
Фото Reuters

Міжнародна панорама

5-6 вересня у Костянтинівському палаці в Стрельні під Санкт-Петербургом відбудеться саміт «великої двадцятки», де якої входять Австралія, Аргентина, Бразилія, Велика Британія, Німеччина, Індія, Індонезія, Італія, Канада, Китай, Корея, Мексика, Росія, Саудівська Аравія, США, Туреччина, Франція, ПАР, Японія і Європейський союз. Постійними учасниками зустрічей «двадцятки» є МВФ, Європейський центральний банк і Світовий банк.

Рішення про організацію міжнародного форуму «Група двадцятки» (G-20) було прийнято на зустрічі міністрів фінансів і голів центральних банків країн «Групи восьми» у Вашингтоні 25 вересня 1999 року. Засновницька конференція міністрів фінансів і керівників центральних банків «Групи двадцятки» відбулася 15-16 грудня

1999 року в Берліні. Конференція визначила, що «Група двадцятки» є неформальною організацією, що об'єднує країни з різних регіонів світу і різним рівнем господарського розвитку, а також провідні міжнародні фінансові організації на основі зацікавленості в колективному розв'язанні найважливіших світових економічних і фінансових проблем.

Саміти G-20 були започатковані як відповідь на фінансову кризу 2007-2010 років і на зростаюче визнання того, що ключові економіки, які розвиваються, не були належним чином включені до основної глобальної економічної дискусії та управління. Саміти G-20 глав держав і урядів проводяться на додаток до засідань G-20 міністрів фінансів і керівників центральних банків. Після дебюту в 2008 р. на найвищому рівні у Вашингтоні лідери G-20 зустрічалися двічі на рік в Лондоні і Пітсбурзі в 2009-му, Торонто і Сеулі в 2010 р.

Нинішній саміт відбувається у складній міжнародній ситуації, коли США готуються до військових ударів по об'єктах інфраструктури режиму Башара Асада в Сирії у відповідь на застосування режимом хімічної зброї проти власного на-

На саміті «великої двадцятки» в Стрельні обговорюватимуться нагальні економічні проблеми людства. Однак на ньому незримо буде присутньою тінь Сирії

селення. Однак, попри цю обставину, на саміті обговорюватимуться суто економічні проблеми. Саміт представляє собою форум, який носить неформальний характер. Консультації та дискусії не вимагають обов'язкового досягнення результату і не припускають будь-яких певних процедур вироблення рішень. На зустрічі в Стрельні глави 20 держав сконцентруються на питаннях стимулювання економічного зростання і спробують розв'язати проблему безробіття та створення нових робочих місць на найближче майбутнє. Друга

тема, яка обговорюватиметься на саміті - це, звичайно, фінансова й банківська міжнародна реформа, що вимагає ретельного обговорення. І ще одне важливе питання, яке, безсумнівно, буде порушене на саміті, - це проблема оподаткування. Увагу буде зосереджено, насамперед, на мультинаціональних підприємствах, які часом знаходяться шляхи ухилення від сплати податків, маючи можливість грати на різниці систем оподаткування в різних країнах.

Складно сказати, чи буде вироблено спільний план дій з яких-

небудь питань. Звичайно, ми можемо сподіватися на це. Однак треба мати на увазі, що останні місяці були досить напруженими і навіть холодними в тому, що стосується торгівельних відносин між Росією та ЄС, з одного боку, і Китаєм і ЄС, з іншого. Отож, сподіватися на вироблення спільного плану дій не варто. Буде вже добре, якщо в Стрельні главам держав вдасться зустрітися у форматі багатосторонніх або двосторонніх переговорів та обмінятися думками з приводу актуальних питань.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ В АВСТРАЛІЇ

В Австралії 7 вересня відбудуться парламентські вибори. Про це повідомив австралійський прем'єр-міністр Кевін Рад. «Я бачився з генерал-губернатором Квентін Брайс і попросив, щоб вона розпустила парламент і скликала федеральні вибори на 7 вересня. Тепер перед австралійцями стоїть вибір», - повідомив Рад. Спочатку голосування було заплановано на 14 вересня.

У парламентських виборах також візьме участь партія WikiLeaks. Вона представить своїх кандидатів до верхньої палати парламенту - Сенату - від штатів Новий Південний Уельс, Вікторія та Західна Австралія. Сам засновник порталу політичних розвінчувань WikiLeaks Джуліан Асанж, котрий переховується в еквадорському посольстві в Лондоні від екстрадиції до Швеції, висувається від штату Вікторія.

Джуліан Асанж після 7 вересня може стати депутатом австралійського парламенту

В кінці липня лідер правлячої Лейбористської партії К.Рад знову очолив уряд країни. Перестановка в керівництві партії була спрямована на те, щоб забезпечити перемогу на виборах. Колишній дипломат Рад обіймав посаду прем'єра з 2007 по 2010 рік, доки його не змінила Джулія Гілард. Він користується великою популярністю у австралійських виборців. Недавні опитування громадської думки показали, що правляча партія на чолі з Гілард могла б втратити 35 місць у новому парламенті, внаслідок чого консервативна опозиція дістала б переконливу більшість.

Асанж вважає, що в нього є шанси перемогти на виборах, і в цьому разі йому необхідно буде зайняти місце в Сенаті в червні 2014 року. Однак, за його словами, якщо до того часу США продовжать своє розслідування, то він зможе приїхати до Австралії й зайняти своє місце в Сенаті. Замість нього в Сенаті може засідати інша людина у виборчому списку або інший представник його партії.

Згідно з дослідженням UMR Research, 26 відсотків австралійців підтримали б Дж.Асанжа на парламентських виборах.

ЧОМУ ЄВРОПЕЙЦІ НЕ ЛЮБЛЯТЬ РОСІЯН?

За результатами опитування серед європейських туристів росіяни разом з німцями та британцями очолили список найнебажаніших сусідів під час відпочинку.

Дані дослідження, проведеного британським сайтом Zoover серед більш ніж 12 000 відпочиваючих з 20 європейських країн, свідчать, що не менше 42% опитаних вважають, що із всіх європейських національностей росіяни дратують їх найбільше під час відпустки. Більшість опитаних характеризують їх як галасливих, хамовитих, схильних до алкоголізму, неохайних, невихованих і агресивних. Недотримання черги в буфеті також не додає північним сусідам України популярності в Європі, де є цілі курортні зони, що заманюють туристів оголошеннями «У нас немає росіян».

Опитані європейці згадували добу «залізної завіси» як чудовий час, коли в Європі не було цілих орд набитих доларами нехачних і напівп'яних росіян, які вважають,

Європейці згадують добу «залізної завіси» як прекрасний час, бо тоді в Європі не було стільки нахабних і п'яних туристів з Росії

що для них «всюду родина». Більшість європейців виступають за обмеження напливу росіян до країн Європи й вимагають від своїх урядів вжити заходів, аби припинити масове скуповування ними

найкращої нерухомості в європейських країнах.

Окрім росіян, європейські відпочиваючі не люблять німців (17%) і британців (13%). Більшість негативних відгуків про лідерів даного опитування прийшло з Іспанії та Туреччини.

Найприємнішими ж сусідами на відпочинку європейці вважають австрійців, бельгійців, скандинавів та греків. Дослідження також засвідчило, що австрійці виявилися особливо доброзичливими господарями.

Сайт Zoover є найбільшим порталом для незалежних оглядів відпочинку й подорожей, котрий відвідують 185 мільйонів осіб щороку. Подорожуючі коментують на ньому різноманітні аспекти свого відпочинку, включно з номерами в готелях, відвідинами пам'яток і транспортом. Нині на сайті розміщено більше 2,3 мільйона відгуків і думок про більш як 356 тисяч готелів у більш ніж 45 тисячах точок по всьому світу.

У ПІВНІЧНІЙ КОРЕЇ СТРАТИЛИ КОЛИШНЮ ПОДРУГУ КІМ ЧЕН ИНА

УКНДР публічно страчено колишню подругу лідера країни Кім Чен Ина Хен Сон Воль. Про це написала британська газета The Telegraph з посиланням на південнокорейську ЗМІ.

Разом з дівчиною було розстріляно ще щонайменше 11 осіб. Усіх їх визнали винними у виробництві та поширенні порнографії, що вважається в Північній Кореї великим злочином.

Дівчину, яка була солісткою відомого в Північній Кореї оркестра електромюзичних інструментів Unhasu Orchestra, та інших страчених (членів музичних колективів Wangjaesan Light Music Band та Moranbong Band) було

Хен Сон Воль - колишню дівчину нинішнього північнокорейського лідера - розстріляли за брідом зйомки в порнографічному фільмі

заарештовано 17 серпня. Окрім обвинувачень у виробництві та

поширенні порнографії, деяким з них інкримінували також зберігання Біблії, котра суворо заборонена в КНДР.

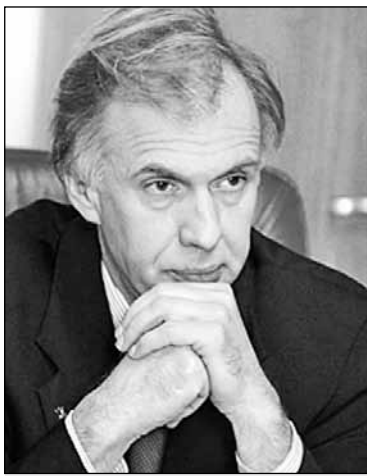
20 серпня відбувся публічний розстріл у присутності членів родин засуджених. Пізніше рідних та близьких страчених відвезли до концтаборів для політичних в'язнів.

Кім Чен Ина і Хен Сон Воль почали зустрічатися на початку 2000-х років. Пізніше їхні стосунки були припинені за наполяганням попереднього лідера Північної Кореї Кім Чен Іра - батька Кім Чен Ина.

Сторінку підготував
Хома Мусієнко

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Про співрозмовника:
Володимир ОГРИЗКО – український політик і дипломат, міністр закордонних справ України з грудня 2007 року до березня 2009-го, Надзвичайний і Повноважний посол України (1996). Народився 1 квітня 1956 року в Києві. У 1978 році закінчив Київський державний університет імені Тараса Шевченка за фахом «спеціаліст з міжнародних відносин, референт-перекладач з німецької мови». Кандидат історичних наук, володіє німецькою та англійською мовами. Працював в апараті міністерства закордонних справ України, в посольствах України в Німеччині та Австрії, був Надзвичайним і Повноважним послом України в Австрійській Республіці.

На посаді міністра закордонних справ України відстоював справжній суверенітет України, виступав з різкими заявами на адресу російських шовіністів, доводячи життєву необхідність для України курсу на входження до НАТО та Євросоюзу. Після відставки з посади міністра коротко працював заступником голови Ради національної безпеки й оборони (РНБО).

У вересні 2010 року вступив до партії «Наша Україна». У липні 2012 року склав повноваження члена президії та заступника голови політради партії і припинив своє членство в ній. Мешкає й працює в Києві.

– Пане Огризко, нещодавно своє слово щодо торгівельно-економічних війн Києва та Москви сказав і Євросоюз – під час екстренного засідання Комітет з міжнародних справ Європарламенту став на бік України в протистоянні з Російською Федерацією. Це добрий знак для України?

– Безперечно. Євродепутати одностайно засудили РФ,

звинувативши нашу північну сусідку у шантажі української влади. Втім, жодних економічних кроків заради захисту України європейці не робитимуть. Вони вважають, що найкращою відповіддю Європейського Союзу має стати підписання угоди про асоціацію з Україною під час вільнюського саміту, що відбудеться в листопаді.

На засіданні Європарламенту були присутні лідери двох опозиційних фракцій Верховної Ради – Віталій Кличко та Арсеній Яценюк. Опоненти чинної влади в унісон закликали європейців захистити Україну в економічному протистоянні з Росією.

Між тим, як вітчизняні, так і закордонні експерти переконані, що Росія зробить усе можливе і неможливе для того, аби зірвати підписання Україною угоди про асоціацію. Тобто, ризики для нас є дуже серйозними. Євроінтеграція України – це хрест на імперських амбіціях

На посаді міністра закордонних справ В.Огризко завжди виступав за входження України до НАТО та Євросоюзу

ВОЛОДИМИР ОГРИЗКО: «МИ ПОВИННІ ЗВІЛЬНИТИСЯ ВІД ПУТ МЕНТАЛЬНОЇ НЕВОЛІ»

Володимир Огризко з державним секретарем США Кондолізою Райс

новітньої Росії. І вона робитиме все можливе й неможливе, аби зупинити Україну на шляху до Європи.

– Віталій Кличко, Олег Тягнибок та Арсеній Яценюк відвідали Брюссель, де здебільшого коментували тему євроінтеграції. Як ви вважаєте, напередодні вільнюського саміту наші політики (як провладні, так і опозиційні) мають запускати подібного роду інформаційні хвилі? Наскільки це потрібно, корисно?

– Знаєте, такі хвилі виникають не від того, що їх запускають провладні чи опозиційні сили, а від того, що на нас здійснюється шалений тиск з боку Російської Федерації з метою не допустити підписання угоди про асоціацію. Тому останні заяви і влади, і опозиції до певної міри є відповіддю на ці речі.

В цілому ж, ми знаємо, що чотири парламентські фракції (за винятком комуністів) одностайно висловилися за підписання угоди про асоціацію. В цьому сенсі між владою і опозицією є, щонайменше, вербальний консенсус. І це дуже добре. Я дуже хотів би, щоб в ході сесії ВР, яка щойно розпочалася, було ухвалено необхідні законопроекти, і ми на цьому поставили б крапку в підготовці до підписання угоди про асоціацію.

– А наскільки, на Вашу думку, нинішня українська влада щиро бажає поступу України в бік Європи?

– Мені здається, що в неї немає іншого виходу. І це для неї вибір найменшого зла з двох можливих. Якщо йти до Росії, то дуже скоро нинішня влада перетвориться на «малоросійських гауляйтерів». А про-

сування до Європи зберігає шанс поступово піднятися до рівня цивілізованих відносин, легалізувати свої статки, але в кінцевому рахунку грати за нормальними європейськими правилами. Другий варіант, скоріше за все, для влади є кращим, ніж перший.

– Як ви гадаєте, фактор Юлії Тимошенко може реально вплинути на хід і результат вільнюського саміту?

– Безумовно, що цей фактор впливає на ситуацію. І якщо вдалося б вирішити це питання в тому розумінні, щоб Юлія Тимошенко отримала можливість провести лікування за кордоном, це, звичайно, стало б дуже серйозним каталізатором цього процесу і позитивно вплинуло б на перспективи підписання угоди про асоціацію.

При цьому варто зауважити, що останнім часом фокус з цього питання на Заході перемістився більше в площину прийняття законодавчих актів з так званого європейського пакету.

– Очевидно, що законопроекти з так званого європейського пакету будуть ухвалюватися на вересневій сесії ВР. На початку ж літа опозиціонери виступали за проведення позачергової сесії задля прийняття цих законопроектів. Провладні політики заявляли, що в цьому немає необхідності і до вільнюського саміту в плановому режимі можна поставити крапку в цьому питанні. Хто тут був правий?

– Очевидно, що кожна політична сила намагається привернути до себе увагу тими чи іншими діями. Наскільки вимоги опозиції в цій ситуації були адекватними, сказати важко. Чому? Та хоча б тому, що станом на середину липня ще не було висновків Венеціанської комісії, які конче необхідні. Вони частково з'являться зараз, а частково – трохи пізніше вересня. Отже, з точки зору логіки навряд чи ініціювання позачергової сесії було доцільним, оскільки на той момент не було висновків цієї важливої правової інституції. Тому, гадаю, тут було більше спроб привернути до себе увагу.

Але з іншого боку, чим більше вітчизняні політики говорять про необхідність євроінтеграції, тим більше європейці це чують. Так що це теж важливо в плані просування цієї ідеї. Я думаю, що вересня вистачить для того, щоб ми могли успішно подолати усі перепони, які у нас ще залишилися на євроінтеграційному шляху.

– Ви згадали про Росію. Чимало експертів вважають, що нинішня торгівельна війна з РФ пов'язана саме з наближенням саміту у Вільнюсі. Чи адекватною була реакція української влади, адже зазвичай в інформаційних війнах ми програємо росіянам?

– Інформаційні та інші війни насправді ніколи не закінчувалися. Просто в залежності від ситуації вони набувають тієї чи іншої форми. Але показово, що чи не вперше за історію наших

торгівельно-економічних війн з Росією, РФ начисто програла інформаційну війну. Цього разу на Заході не було джерел, які відверто не засудили б позицію російської сторони стосовно України. Це свідчить про те, що розрахунок на те, що Захід мовчатиме і проковтне в черговий раз цей наступ, провалився. І я вбачаю в цьому дуже серйозну нашу перемогу, тому що нарешті в Європі зрозуміли, хто вовк, а хто ягня.

– Чи буде цей тиск продовжуватися і в якій формі?

– Буде. Чому? Тому що на карту в Росії поставлено значно більше, ніж просто дрейф України в бік Євросоюзу. Йдеться про те, що до Росії (якщо Україна піде шляхом європеїзації) наблизиться зовсім інша система цінностей. Не ця постсовкова, де можна вкрати, порушити закон, не спиратися на міжнародне право і т.ін. Це буде зовсім інша система координат, яка передбачає, навпаки: не вкрати, не порушувати закон та міжнародне право. А це є загрозою для російського режиму, тому що він живе за іншими координатами.

І якщо українці стануть успішними та демонструватимуть, що можна жити за європейськими, цивілізованими правилами, це буде дуже яскравим прикладом для російського суспільства. В РФ сьогодні є дуже багато людей, які продовжують бути одурманені міфами про те, що Росію оточують самі вороги, що вона залишилася останнім bastionом у боротьбі проти злого й підступного Заходу і т.ін.

– У росіян є козирна «газова» карта. Чи можливо, що саме завдяки їй деякі європейські країни можуть заблокувати підписання угоди про асоціацію з ЄС?

– Блакитне паливо було й залишається інструментом для економічного тиску з боку Російської Федерації. Але за останній час відбулося кілька знакових подій, які свідчать про те, що на Заході теж вже розкусили всю цю історію. В цьому контексті варто згадати позови європейських країн до «Газпрому» стосовно зниження явно завищеної ціни на газ.

Крім того, сьогодні Європейський Союз розглядає можливість почати впровадження проти «Газпрому» як монополії. Сьогодні Україна практично наполовину скоротила закупівлю російського газу, перейшовши на інші джерела поставок та види палива. Це означає, що при правильній організації справи, вплив РФ можна суттєво зменшити. І мені здається, що в разі, якщо Україна підпише угоду про асоціацію, ми поступово почнемо підлаштовуватися під європейські правила гри. В тому числі, і в галузі енергетики. Таким чином, у відносинах з Росією ми поступово перейдемо на абсолютно прозорі стандарти, які діють в Євросоюзі. Тому з часом (2-4 роки)

ми зможемо практично звести нанівець енергетичні впливи та шантаж з боку Росії.

– Сьогодні в ЄС є віз і маленький возик внутрішніх проблем. Наскільки (з урахуванням цього фактору) Україна справді цікава європейцям?

– Відверто кажучи, мене дуже порадувала фраза пані Ештон, верховного представника ЄС, яку вона сказала днями, реагуючи на тиск з боку Росії. Пані Ештон, нагадаю, зазначила, що Європейський Союз не повинен втратити Україну. Такі речі просто так, повірте, не кажуть. Це доволі чіткий і зрозумілий сигнал для всіх про те, що в Євросоюзі налаштовані серйозно і бажають підписання угоди з Україною. Це насправді потрібно і Європейському Союзу, і Україні. Все інше – другорядне й несуттєве. Я дуже вірю, що після підписання угоди в листопаді, почнеться не менш важливий етап набуття чинності цієї угоди і ми поступово почнемо реальну трансформацію до цивілізованої європейської держави. Від цього виграють як українці, так і європейці.

– Деякі українські політики заявляють, що Україна має проводити багатовекторну зовнішню політику, натякаючи на участі як в ЄС, так і в Митному союзі. Чи це можливо?

літики», і цей напрямок називається «Вступ до Європейського Союзу», то все інше є незаконним.

– Якими Ви бачите подальші відносини України та Росії? Чи можливі в принципі між Києвом та Московою рівноправні взаємини?

– Відносини України з Росією мають будуватися як із усіма іншими країнами – на основі міжнародного права. На превеликий жаль, в Росії цього ніяк не хочуть збагнути і постійно

сія нарешті зрозуміла, що Україна не є її частиною, і позбулася фантому «відрізаної руки».

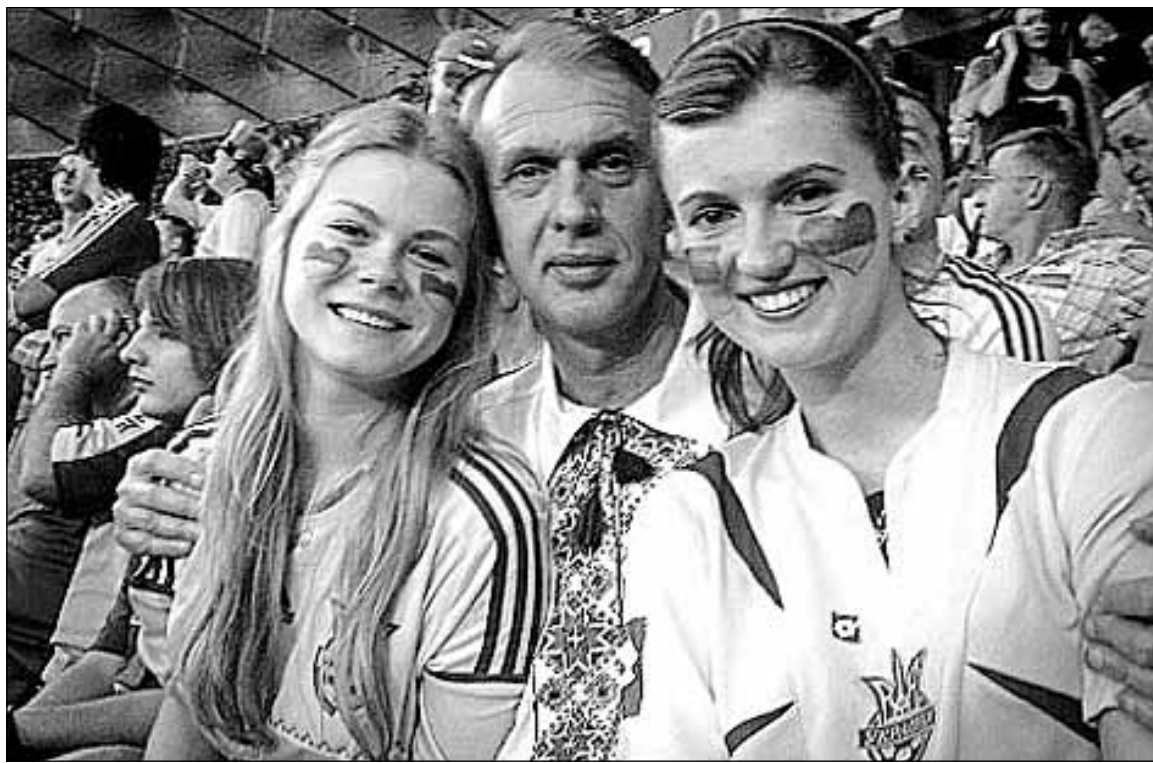
– Україна на початках своєї незалежності й особливо після Помаранчевої революції бездарно розтринькала шанс вступити й до НАТО, й до Євросоюзу. А тепер з таким напруженням і зусиллями намагається вибороти те, що Європа й Захід давно нам пропонували. Ви так не вважаєте?

– На відміну від країн Балтії,

ідеологію, комуністичну партію, яка, годуючись з-за кордону, робить все, щоб незалежна Україна перестала існувати. В цьому плані ми надто ліберальні. І якщо нова права політична сила прийде до влади, то, безумовно, відбудеться суд і над комуністичною ідеологією, і над компартією. Ми нарешті повинні звільнитися від цих пут, які тримають Україну в ментальній неволі. Без цього, як на мене, ми не зможемо швидко просуватися в бік НАТО та ЄС.

В.Огризко (у вишиванці) на Форумі видавців у Львові

З доньками на одному з матчів чемпіонату Європи з футболу

– Не можна одночасно підписати угоду про асоціацію і бути членом, напівчленом чи невідомо яким боком у Митному союзі – це різні правові норми, різні правові регулювання. Тому, якщо ми говоримо про перспективу, то вона одна: або Митний союз, або Європейський, посередині – це фантазія. А коли нам кажуть, що в нас 30, чи 40% торгівлі з країнами Митного союзу, це зовсім не означає, що ми не можемо шукати нових ринків.

Якщо у нас є чітко визначений законом напрямок, який прописаний в законі «Про засади внутрішньої і зовнішньої по-

говорять про якісь «особливі братерські» та інші стосунки. За цим криється спроба нав'язувати Україні свої погляди, цінності, правила поведінки. Але це є неприйнятним для взаємин двох незалежних держав. Тому, мені здається, рішуче просування України до Євросоюзу і паралельно до НАТО стане для України і Росії, як не дивно, виходом із ситуації. Україна в ЄС і НАТО стане недосяжною для «добросусідських» зазіхань з боку Росії. І через певний час Росія сприйматиме Україну так, як сприймає сьогодні Польщу чи Болгарію. На це піде певний час, але він необхідний, аби Ро-

ми не захотіли розірвати комуністичну пуповину, а просто поміняли прапори, залишивши партноменклатуру при владі. В прибалтійських країнах одразу й швидко публічно визнали, що комунізм і нацизм – це поняття одного порядку, і рішуче засудили і комуністичні злочини, і комуністичну ідеологію, і комуністичну практику. А ми ще й досі продовжуємо їздити по вулицях Леніна, Комінтерну – комуністичних найменуваннях диявольського режиму, який завдав українцям у XX столітті найжахливіших за своїми масштабами втрат. Ще й досі терпимо комуністичну

– Яку праву політичну силу Ви маєте на увазі?

– Яка насамперед говоритиме людям правду. Вважаю, що така політична сила правочентристської орієнтації має якнайшвидше з'явитися в Україні. Ця партія має прийти до людей з чесною оцінкою того, що маємо на сьогодні, які практичні кроки для подолання теперішньої ситуації треба зробити (а вони будуть несолодкими). Фактично потрібно поміняти все: і політичну систему, і правову, і систему державного управління, здійснити кроки по утвердженню реального місцевого самоврядування, навести порядок в оподаткуванні, дати шлях малому й середньому бізнесу для розвитку. Одним словом, розпочати реальні перетворення в державі. Чи вони будуть простими? Безумовно, ні. Але без них очікувати на реальне покращення життя людей неможливо. Легше обіцяти, казати, що «ми прийдемо до влади і в чарівний спосіб нагодуємо всіх». Вибачте, за недипломатичне слово, але це – брехня. Якщо хочемо змін, на мою думку, потрібні дві умови: щоденна тяжка праця кожного з нас і чесність у виплаті податків. На цьому тримається вільна економіка, яка має своїм наслідком суспільну демократію. Якщо кожен із нас цього не зрозуміє, то шансів на швидкі перетворення у нас дуже небагато.

**Інтерв'ю провела
Наталка Ромашова**

УКРАЇНА ЗБЛИЗЬКА

Чотирирічна розлука з Україною дає можливість, окрім всього іншого, «свій» оком сприймати її, так би мовити, наочні «прояви». Маю на увазі рекламні щити, на яких красуються тексти, гідні пера Ільфа й Петрова. Складається враження, що талановиті люди з України геть повиїжджали, залишилися лише дуже тупі й дуже бездарні. Бо як інакше пояснити засилля по всьому Києву напівбожевільних рекламних слоганів на кшталт «Це вам не фігня – пийте соки щодня». Або: «Наше пиво холодніше, ніж серце вашої колишньої». У численних кіосках в неозорих підземних переходах Хрещатика то тут, то там трапляється: «Планета колготок», «Галактика трусів» і т.ін.

не тільки жаргон зеків, а й їхнє вміння, нічого не виробляючи й особливо ніде не вкалюючи, швидко ставати господарями життя. Саме образ такого собі пахана, який всім керує і якого всі бояться, став для нього взірцевим. З часом тюремні авторитети стали кумирами всього суспільства. І ось вже хлопець з глухого вінницького села, який з дитинства мріяв стати трактористом, їде до Києва, записується до школи східних єдиноборств, щоб навчитися калічити людей й займатися рекетирством. Круто!

Спосіб життя, коли ти мешкаєш у палаціку, їдиш на розкішному «Мерседесі» й відпочиваєш на Лазурному березі в п'ятизірковому готелі, який першими в пострадянському суспільстві продемонстрували колишні зеки, дуже швидко став мрією мас. І ось вже журналіст, який ще донедавна повчав людей як пра-

Пива українці п'ють більше, ніж чехи й німці разом узяті

«ФІГНЯ» В ЦЕНТРИ ЄВРОПИ

Рекламні «перли» на вулицях сьогоdnішнього Києва

Що це – торжество дебілізму чи явна ознака деградації суспільства, яке так ніколи й не було повністю здоровим?

Доречі, слівця типу «фігня» красуються не тільки на рекламних щитах. Їх дедалі частіше вживає в своїх текстах наш український колега-журналіст. Суспільство, не усвідомлюючи цього, швидкими темпами криміналізується не тільки за суттю, а й за формою. Усі ці «дерібани», «понти», «поганяйла», які миготять на шпальтах газет і екранах телевізорів, запозичені із зонної «фені». Ще в мою бутність українським журналістом вживати це аргумент в аналітичних статтях можна було тільки, цитуючи осіб з відповідним життєвим досвідом. Тепер же кожна дівчинка після журфаку неодмінно поспішає вкряпати в свою писанину весь цей «дерібан».

Від зеків сьогоdnішня Україна запозичила й життєві еталони. Кучма був першим, кому дуже подобалися

вільно жити, зраджує своїх побратимів, аби відхопити й собі мільйончик. Українці починають змагатися один з одним: у кого крутіший палац, авто, годинник... Ідеї, принципи, переконання опиняються на звалищі. Всі включаються у сатанинську гонку за матеріальним. Ганя Герман демонструє всім свої шати від західних купюр'є й отримує від цього ледь не фізіологічне задоволення. Лідер будцімто народної політичної сили обурюється, коли йому дорікають, що він їздить на дорожньому автомобілі («Я 40-річний політик, лідер парламентської фракції – що, не маю права їздити дорогим автомобілем?»). Спікер парламенту не розуміє, чому він не може жити в царських хоробах – адже ж він спікер! Менші за ранжиrom копіюють старших. Також будують собі палацки, розбиваються, але дістають грошки на престижні іномарки, ставлять у своїх помешканнях дорогі італійські меблі й теле-

візор «плазма». І всім при цьому наплювати на нещасну Україну.

А вона, реальна, а не показушна дедалі більше стає схожою на «фігню» в центрі Європи. На 23-му році незалежності Україна є однією з найбідніших країн у Європі.

Офіційна мінімальна пенсія на її просторах нині становить 894 гривні, а середня – 1483 гривні на місяць. При цьому ціни в київських супермаркетах (їх чомусь називають мегамаркетами) вищі, ніж у Нью-Йорку. Недалеко пішли від пенсіонерів і працюючі українці та українки. Адже середня платня в Україні становить 3380 гривень на місяць, тобто трохи більше ніж удвічі перевищує середню пенсію. Якщо перевести цю суму в долари, то вийде трохи більше 400 доларів. Як на такі гроші можна прожити, коли ціни вищі за нью-йоркські – незрозуміло.

Здавалося б, за логікою, населення має вибухнути соціальним

вибухом. Але не вибухає. Чому? І ось тут ми підходимо до унікального феномена, притаманного сьогоdnішній Україні. Бо в Україні всі щось «хімічать», проводять якісь афери, комусь десь прислугують. Як сказала нам одна жінка, всі намагаються «устроїться». «Устроїться» в сьогоdnішній українській журналістиці – це або засісти на роки в державно-муніципальному ЗМІ на народні гроші й отримати на виході пенсію в 1000 доларів. Або обслуговувати банду, тобто писати замовні статейки за жаданий конвєрт з енною кількістю американських грошових знаків. Або бути холуєм у владоможців, прославляючи їх на всіх можливих і неможливих ефірах.

Утримують Україну від масштабного соціального вибуху, як це не парадоксально, й заробітчани. Бо це вони насичують український ринок грошовою масою, що створює ілюзію більш-менш успішного суспільства. Влада ж вміло використовує цю обставину, відносячи насиченість ринку грошовою масою до своїх заслуг. Азаров переконує Україну та світ, що люди мають гроші, щоб купити їсти й одягнутися, виключно завдяки його героїчним зусиллям, а не переказам мільйонів заробітчани, які роками й десятиліттями утримують свої родини, рятуючи їх від голодної смерті. За підрахунками вчених, навіть 1,4–1,8 мільйона (насправді ж їх майже 7 мільйонів) постійних заробітчани можуть щороку різними каналами передавати до України 5–10 млрд.євро. Ще 1–2 млрд. можуть ввозити українці, які виїжджають на кілька місяців для сезонних, переважно сільськогосподарських, робіт. Це свідчить, що трудові мігранти, навіть за обережної оцінки їхньої загальної чисельності, є одним з основних джерел, яке компенсує від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами (зумовлене відсутністю сприятливих умов для розвитку орієнтованих на внутрішній ринок галузей), виведення капіталів у офшори вітчизняними олігархами та сповільнення темпів приросту іноземних інвестицій унаслідок погіршення умов ведення бізнесу в Україні за нинішньої влади.

Але найбільше, що нас вразило в Україні, це настрої серед молоді. І особливо серед студентства. Біль-

ше 80% українських студентів «го-стрять лижі» на працю за кордоном – такі дані численних соціологічних досліджень. Раніше кращого життя шукали здебільшого науковці або малокваліфіковані робітники. Тепер більшість українських гастарбайтерів – студенти, які після закінчення університетів, академій та інститутів мали б внести свою частку у перетворення України на нову, справді європейську державу.

Відсутність перспективи – саме це називають молоді українці причиною для того, аби поїхати з України. Виходячи зі стін альма-матер, більшість з них розуміє, що гарна освіта (іноді і вітчизняна, і зарубіжна), знання кількох іноземних мов не дають гарантії отримати нормальну працю й гідну платню. Тож учорашні студенти беруть квиток в один кінець до однієї з країн Євросоюзу, США чи Канади.

Втім, зустріли в Києві й носіїв інших тенденцій. Колишній мешканець Нью-Йорка Анатолій, який багатороків поспіль жив і працював у «столиці світу», довідавшись, що ми з Нью-Йорку, робить здивоване обличчя й каже: «Бідолахи, як ви там можете жити!»

З'ясувалося, що наш випадковий знайомий, проживши в Нью-Йорку чимало років, розчарувався у квітучій Америці й повернувся в Україну. «Мені як присниться моє нью-йоркське життя-буття, то я з жахом прокидаюся, покритий холодним потом». Слава Богу, що все це в минулому. Тут зовсім інше життя, спокійніше, розміреніше. Ніхто нікуди не спішить, ніхто не боїться за своє «завтра». От владу б тільки поміняти, бо дуже вже злодійкувата, і все буде гаразд. Майбутнє в Україні є і воно краще, ніж майбутнє Америки», – впевнено чеканить фрази Анатолій, а ми ловимо себе на думці: його слова та Богові б у вуха.

Втім, вже за мить починаємо сильно сумніватися в оптимізмові Анатолія. Повз нас суне ціла ватага якихось страхітливих (неначе з міжнародного форуму бомжів) людей в лахміттях і вкрай неприємним запахом. Вони поспішають на тролейбус, на якому великими літерами написано: «Це вам не фігня – пийте соки щодня».

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ

В УКРАЇНІ

ВЕРХОВНА РАДА
ВІДНОВИЛА СВОЮ
РОБОТУ

Верховна Рада зібралася 3 вересня на нову сесію, а в церемонії відкриття взяв участь президент. Опозиція не стала зривати його виступ, як це траплялося раніше, а дисципліновано вислухала промову про важливість угоди про асоціацію з ЄС.

Натомість опозиційні фракції вирішили донести до Віктора Януковича свої послання через одяг: «Батьківщина» прийшла у футболках «Юлі – волю!», УДАР – у червоних футболках з написом «Україна – це Європа», а «Свобода» – у традиційних вишиванках.

На початку свого виступу перед Верховною Радою Віктор Янукович поскаржився, що минула сесія парламенту була значною мірою згаяним часом. Проте він висловив сподівання, що нині всі об'єднають зусилля для успішної європейської інтеграції України.

На урочистому засіданні Верховної Ради були присутні також керівники місії Європарламенту щодо вирішення питання вибіркового правосуддя та ув'язнення Юлії Тимошенко Александр Квасньєвський та Пет Кокс. Однак про долю Ю.Тимошенко Янукович у своєму виступі не згадав жодним словом. Тим часом. В.Кличко заявив, що «тільки від президента залежить звільнення Юлії Тимошенко».

СПРАВУ «ВРАДІВСЬКИХ
ГВАЛТІВНИКІВ»
ПЕРЕДАЛИ ДО СУДУ

Прокуратура Миколаївської області надіслала до суду обвинувачувальний висновок щодо чотирьох осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів стосовно жителя селища Врадівка Ірини Крашковой. Про це повідомляє прес-служба прокуратури області.

Нагадаємо, 9 серпня прокуратура Миколаївської області повідомила про завершення досудового розслідування у справі «врадівських гвалтівників».

Як відомо, 28 червня міліціонер Дмитро Поліщук (племінник прокурора Заводського району Миколаєва) та таксист Сергій Рябенко

були затримані за підозрою у скоєнні зґвалтування, розбійного нападу та нанесенні тяжких тілесних ушкоджень мешканці Врадівки Ірини Крашковой. Суд обрав підозрюваним запобіжний захід у вигляді утримання під вартою на строк 60 діб. Пізніше було затримано й старшого лейтенанта міліції Євгена Дрижака, що є похресником начальника Миколаївського облуправління міліції Валентина Парсенюка. 5 серпня стало відомо, що прокуратура перекваліфікувала справу «врадівських гвалтівників» із розбійного нападу із заподіянням тяжких тілесних ушкоджень та зґвалтування у завершений замах на умисне вбивство.

ЮЛІЮ ТИМОШЕНКО
ЧЕКАЮТЬ У БЕРЛІНІ
У ВЕРЕСНІ

У спеціальному центрі берлінської клініки «Шаріте» готують палату для колишнього прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. Про це повідомляє Deutsche Welle з посиланням на власні джерела.

«За даними джерел DW у столичних медичних колах, у спеціальному центрі клініки Charité в берлінському районі Тегель, де лікують в тому числі і відомих пацієнтів, вже готують палату для колишньої глави уряду України», - повідомляє видання.

Журналісти зазначають, що «деякі закордонні ЗМІ вже навіть називають точну дату». Йдеться, зокрема, про польську Gazeta Wyborcza, яка повідомила, що до Берліна Тимошенко приїде 15 вересня.

Німецьке видання також нагадує, що колишній президент Польщі Александр Квасньєвський свого часу в ефірі Polskie Radio казав про те, що «Тимошенко зможе поїхати на лікування за кордон до кінця вересня».

Нагадаємо, за словами лідера фракції ВО «Батьківщина» Арсенія Яценюка, під час зустрічі з керівниками опозиційних фракцій президент Віктор Янукович заявив, що питання про можливість отримання Юлії Тимошенко лікування за кордоном розглядається.

Як відомо, серед умов підписання угоди про асоціацію з ЄС значиться вирішення проблеми експрем'єр-міністра Юлії Тимошенко. На цьому наполягають і окремі європейські політики.

«ТІТУШОК» ЗАСУДИЛИ
ДО УМОВНИХ ТЕРМІНІВ
ПОКАРАННЯ

Вадима Тітушка, Сергія Приходька та Михайла Пшука, яких обвинувачують у побитті журналістів 18 травня в центрі Києва, засуджено умовно. Відповідне рішення ухвалив Шевченківський райсуд Києва в понеділок, 2 вересня.

Суд затвердив умови мирової угоди, яка була укладена між обвинуваченими та постраждалими, і засудив Тітушка до позбавлення волі терміном на три роки зі звільненням від виконання призначеного покарання терміном на два роки. Пшука і Приходька засуджено до двох років обмеження волі з відстроченням терміну виконання рішення на один рік і шість місяців.

Крім того, відповідно до мирової угоди, кривдники мають солідарно відшкодувати матеріальну шкоду журналістці «5 каналу» Ользі Сніцарчук у сумі 707 гривень, фотографу видання «Комерсант» Владиславу Соделю - 1613 гривень.

Також Тітушко має виплатити матеріальну шкоду журналістам по 11 тисяч гривень кожному, а Пшук і Приходько - по 4 тисячі гривень. При цьому кошти, внесені Тітушом як застава, будуть спрямовані на відшкодування моральної шкоди.

ХАРКІВСЬКІ
«АНТИФАШИСТИ»
ВИМАГАЮТЬ ЗНИЩИТИ
ПАМ'ЯТЬ ПРО ЮРІЯ
ШЕВЕЛЬОВА

Міська влада Харкова готується ліквідувати меморіальну дошку видатного діяча української діаспори Юрія Шевельова. Про це повідомили джерела у Харківській міській раді.

За наявними даними, до міського голови Геннадія Кернеса та губернатора Михайла Добкіна надійшли звернення від ветеранських та «антифашистських» організацій, у котрих Шевельов названий «поплічником нацистів», а відтак увічнення його пам'яті вимагають заборонити.

Меморіальну дошку на будинку в Харкові, де жив Шевельов (вул. Сумська, 17), збиралися відкрити 5 вересня. З початку поточного року громадськість збирала кошти на її створення та отримання необхідних дозволів від місцевої влади. В цілому було зібрано близько 15 тисяч гривень.

Юрій Шнейдер (1908 – 2002 рр.), що писав під псевдонімами Юрій Шевельов та Юрій Шерех, зажив

слави як видатний славіст, літературознавець, критик, популяризатор української літератури на Заході. У 1941-1943 рр. очолював у Харкові кафедру української філології, перед взяттям Харкова радянськими військами виїхав до Львова, звідки у 1944 р. перебрався до Німеччини, а звідти емігрував до США. Видав фундаментальну працю «Історична фонологія української мови», у 1978-1983 рр. був головним редактором журналу «Сучасність». Професор Гарвардського та Колумбійського університетів, член Американського лінгвістичного товариства, почесний доктор Харківського університету та Києво-Могилянської академії.

ДО УМАНІ ПРИЇХАЛО
БІЛЬШЕ 20 ТИСЯЧ
ХАСИДІВ

До Умані Черкаської області на святкування юдейського нового року Рош-га-Шана та поклоніння могилі Нахмана прибуло понад 20 тисяч хасидів-прочан. Про це повідомили у прес-службі Уманського міськвідділу управління МВС України у Черкаській області.

Зокрема, станом на вечір 3 вересня до міста приїхали понад 20 тис. хасидів із 14 країн світу, серед них понад 2 тис. дітей, уточнили в міліції, а також декілька жінок.

Найбільше паломників приїхало з Ізраїлю, Німеччини, Франції та США. Також є паломники з ПАР, Канади, Італії, Великої Британії, Індії, Швейцарії, Чехії, Бельгії, Російської Федерації та Іспанії. Прибувають прочани до Умані в основному автобусами з міжнародних летовищ "Бориспіль", Одеси та Вінниці.

Загалом, за попередніми підрахунками, на святкування юдейського Нового року до Умані з'їдуться понад 30 тисяч паломників з більш як 20 країн світу.

Нагадаємо, під час паломництва охорону громадського порядку в Умані забезпечують понад 400 українських міліціонерів.

КШИШТОФ ЗАНУССІ
НЕ ЗБИРАЄТЬСЯ
ПИСАТИ З ТАБАЧНИКОМ
СПІЛЬНУ КНИЖКУ

Відомий польський кінорежисер Кшиштоф Зануссі не має намірів писати спільну книжку про польсько-українські відносини з міністром освіти України Дмитром Табачником. Таку відповідь Зануссі оприлюднила українська письменниця Оксана Забужко на своїй сторінці у Facebook.

«Існує повідомлення, що разом з паном Табачником я пишу книгу про польсько-українські відносини. Це

непорозуміння», - написав Зануссі у відповідь Забужко.

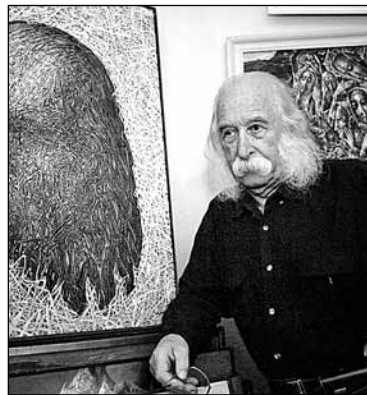
Водночас він вказав, що погодився для видавництва «Фоліо» написати окрему книгу на згадану тему.

Нагадаємо, 29 серпня міністр освіти і науки Дмитро Табачник заявив, що готує разом з польським кінорежисером Кшиштофом Зануссі спільну книгу про польсько-українську історію. «Є дуже цікавий проект. Видатний польський кінорежисер Кшиштоф Зануссі погодився з пропозицією одного з видавництв, яку зроблено і мені, написати спільну книжку в діалогах про найбільш гострі історичні проблеми співіснування, дружби і не тільки українського й польського народів», - заявив Табачник.

НОВА ВИСТАВКА РОБІТ
ІВАНА МАРЧУКА

Музейно-виставковому центрі «Музей історії Києва» (вул. Богдана Хмельницького, 7) триває виставка живопису Івана Марчука «Нерозгадані таємниці». До кінця вересня кияни та гості столиці зможуть побачити майже 60 картин майстра. Експозиція складається з декількох окремих розділів, які яскраво ілюструють творчі періоди художника.

Іван Марчук – один з найвідоміших художників світу. Він увійшов до британського рейтингу «100 геніїв сучасності». Міжнародна академія сучасного мистецтва в Римі прийняла Марчука до лав «Золотої гільдії» та обрала почесним членом наукової ради академії. До «Золотої гільдії» входить лише 51 художник.

Народний художник України, лауреат Національної премії України імені Шевченка Іван Марчук народився у 1936 році в селі Москалівка на Тернопільщині. Навчався у Львові в училищі прикладного мистецтва імені Труша та Інституті прикладного мистецтва. Тривалий час жив і працював в Австралії, Канаді, США, у 2001 році повернувся в Україну, нині мешкає й працює в Києві.

За повідомленнями українських видань та інформаційних агенцій

ДАЙДЖЕСТ

The Economist

Справа рядового армії США Бредлі Меннінга, якого військовий суд визнав винним у переданні таємних файлів сайтові WikiLeaks й засудив до 35 років ув'язнення, бачиться кульмінацією заповзятливої програми безпеки США. Або принаймні мала б нею стати. Після трагедії 11 вересня 2001 року Джордж Буш занадто перехилив шалішки терезів від свободи до безпеки, і за Барака Обами ситуація не змінилася.

Поки Меннінг чекав на вирок, Едвард Сноуден, працівник американської служби безпеки, дістав тимчасовий притулок у Росії. Він вирішив пролити світло на не передбачене повноваженнями зберігання Національним агентством безпеки (NSA) приватної інформації, що належить мільйонам громадян Сполучених Штатів. Ідеться нібито про порушення Патріотичного акта й Четвертої поправки. Вже перебуваючи в Росії, Сноуден продовжив публічні викриття. Тим часом адміністрація Обами конфіскувала дані про телефонні дзвінки журналістів і запровадила процедуру покарання для людей, що розкривають таємну інформацію.

Із-поміж багатьох держав Сполучені Штати завжди вирізнялися своїми принципами дотримання особистої свободи. Водночас треба визнати, що першим обов'язком будь-якої влади є захист громадян. Поза сумнівом, слід було встановити баланс між свободою та безпекою після трагедії 11 вересня. Але цінності Америки не повинні стати жертвами бушівської війни з тероризмом.

Безстрокове утримання в'язнів за ґратами в «Гуантанамі» без жодного слідства – це порушення передбачених законом процедур. Коли катування водою назвали «посиленням допитом», можна було говорити про юридичну казуїстику. Знущання в іракській тюрмі «Абу-Грейб» 2003 року, жакливі фотографії тощо виявилися наслідками політики, провадженої на чолі з Діком Чейні та Дональдом Рамсфелдом. Це абсолютно не по-американськи й на руку ворогам США. Барак Обама поклав край тортурам, однак «Гуантанамі» досі діє, і нерідко функціонує стара система покарань.

Ані Сноудена, ані Меннінга не можна вважати ідеальними борцями за ліберальніший підхід. Обидва порушили закон, розкривши таємниці, які присягнулися зберігати. Шпигунські органи США не можуть функціонувати, якщо їхні співробітники не тримають язика за зубами, а коли масове розкриття секретів перетворюється на політичну

моду, до того ж технічно здійсненню, інструменти запобігання просто необхідні. Мотиви Меннінга щодо захисту інтересів громадськості досить химерні: він оприлюднив понад 700 тисяч файлів без чіткої оцінки шкоди чи блага такого вчинку. Спочатку розкриття таємниць Сноудена було вибірковим, але його подорожі до Гонконгу та Росії справили негативний вплив, і, зрештою, він поділився інформацією про шпигунські практики США стосовно Китаю. Америка слушно вирішила порушити проти нього справу, як і проти Меннінга.

Однак обидва процеси свідчать, що Вашингтон досі приділяє забагато уваги безпеці на шкоду свободі. У випадку Сноудена це пов'язано з інформацією, яку він розкрив. Після його втечі представники спецслужби стверджували, що технології зберігання інформації NSA були перевірені Конгресом та Судом

Тисячі американців вважають Бредлі Менінга не зрадником, а героєм

ДЕСЯТИЛІТТЯ ВТРАЧЕНОЇ СВОБОДИ

Війна з тероризмом – прокляття Америки: країні варто повернутися до виплечаних цінностей

У той час, коли спецслужби проклинають Едварда Сноудена як зрадника й шпигуна, проста Америка дякує йому

національної безпеки (займається кримінальними справами, військовими злочинами, що пов'язані з тероризмом); урядники нібито були притягнені до відповідальності представниками інших двох гілок влади. Цей аргумент не вельми переконливий: насправді контроль судової та законодавчої гілок над NSA лише позірний.

В основі системи – таємний суд (військовий трибунал), який виконує урядові повноваження відповідно до закону, а також видає поточні розпорядження. Але американці не знають про його накази, тому їх не оскаржують. Тероретично, якщо Конгрес не згоден із рішеннями таємного суду або діями NSA, він може внести поправки до закону. Однак політики, яким відома секретна ін-

формація, не обговорюватимуть своїх сумнівів із громадськістю, і чиновникам можна без докорів сумління брехати на засіданнях Конгресу. Якщо таємний суд закритий для оскаржень із боку громадськості, є ризик його перетворення на знаряддя виконавчої гілки влади. Завдяки Сноудену кафкіанську систему нині переглядають.

Важливо звернути увагу й на ставлення до Меннінга, що є надміру жорстким. Дев'ять місяців останнього тримали під арештом в одиночній камері із суворими умовами (очевидно, заради його-таки безпеки: цілком у дусі Путіна). Проти нього було висунуто звинувачення згідно із драконівським Актом про шпигунство 1917 року, що його розробляли для покарання

зрадників і шпигунів, а не громадян, які розкривають інформацію. Слідчі звинуватили Бредлі у співпраці з ворогом на сумнівній підставі: нібито розкриті ним документи були опубліковані в інтернеті й можуть потрапити до «Аль-Каїди». Такий злочин заслуговує на смертну кару. Хоч суддя й закрила таку можливість, юнак, що мав добрі наміри, але заглутився, дістав 35 років тюрми.

Суворість суду – контрпродуктивна й несправедлива. Будь-яка демократична країна повинна мати таємниці. Однак для розкриття неминучих зловживань владою їй потрібні й витoki інформації. Прихильники Сноудена додають, що він утік спочатку до китайців, а тоді до росіян через суворий процес над рядовим Меннінгом. Для США було б

краще, якби Сноуден спробував виправдати себе в американському суді.

Мало хто з американців співчуває Меннінгові та Сноудену. Однак ставлення до секретності змінюється. Уперше від 2004 року, коли соціологічна компанія Pew почала проводити опитування, менше людей у США висловлюються за посилення заходів безпеки, більшість вважає, що держава зайшла надто далеко в обмеженні громадянських свобод. Джим Сенсенбреннер, конгресмен від республіканців із Вісконсину й один з авторів Патріотичного акта, заявив, що цей документ не передбачав залізної хватки NSA. 24 липня для ухвалення Палатою представників поправки щодо обмеження повноважень агентства під час збору даних забракло тільки семи голосів. Дедалі більше сенаторів висловлюються за посилення контролю над цією інстанцією. Навіть Барак Обама знову повернувся до своїх обіцянок закрити «Гуантанамі» й почав повідомляти більше інформації щодо програм NSA.

Будь-яка розвідслужба зазіхає на особисті свободи, тим часом американській вдалося виконати головне завдання: завадити терактам. Однак кожній демократичній країні потрібно тримати під контролем ці зазіхання і притягати до відповідальності шпигунів. Серед усіх демократій саме США найкраще розуміють проблему. Американська Конституція базована на концепції про те, що всім посадовцям властиві помилки. Нині саме час згадати про це.

Джон РУБІ

В АМЕРИЦІ

БАРАК ОБАМА
ПРИВІТАВ АМЕРИКУ
З ДНЕМ ПРАЦІ

Напередодні Дня праці, який Америка відзначила в понеділок, 2 вересня, президент США Барак Обама в своєму зверненні до нації подякував працюючим американцям і заявив, що День праці символізує квінтесенцію американського характеру – працелюбство, відповідальність, жертвність і допомогу ближнім.

Обама, однак, відзначив, що в умовах, які нині склалися, для багатьох працюючих «шлях нагору став важчим», їх постійно переслідують «тінь бідності». Президент наголосив, що зміна ситуації в цій сфері – його найбільший пріоритет, котрий повинен стати й найвищим пріоритетом всієї американської влади.

Виступаючи з нагоди Дня подяки від Республіканської партії, конгресмен Марк Фітцпатрик відзначив, що за останні роки трудящі американці стикаються з тим, що «Вашингтон не виробляє для них нічого, окрім нових перепон».

Фітцпатрик заявив також, що його партія має намір захистити всіх мешканців країни від імплементації закону про реформу системи охорони здоров'я, котрий має забезпечити доступним медичним страхуванням мільйони американців. Цей закон було ухвалено з ініціативи Б.Обами.

ЛІДЕРИ ОБОХ
ПАЛАТ КОНГРЕСУ
ВИСЛОВИЛИСЯ
ЗА УДАР ПО СІРІЇ

Спікер Палати представників Американського Конгресу республіканець Джон Бейнер 3 вересня заявив, що підтримає резолюцію президента Барака Обами, яка санкціонує військовий удар по Сирії. Водночас Бейнер закликав своїх колег-конгресменів наслідувати його приклад й підтримати президента. За думку спікера, США зобов'язані покарати сирійський режим за застосування хімічної зброї проти власного народу. Бей-

нер при цьому відзначив, що американський Конгрес повинен продемонструвати своїм союзникам у світі, що не залишить їх у скрутній ситуації.

Майже водночас з цим лідер демократів в нижній палаті Ненсі Пелозі оголосила, що також підтримає пропозицію Обами стосовно Сирії. З її точки зору, Конгрес має дозволити застосування військової сили проти режиму сирійського диктатора Башара Асада. На підтримку резолюції президента виступили також лідер республіканської більшості в Палаті представників Ерик Кантор, а також голова комітету з питань оборони Сенату Карл Левін.

Як очікується, Конгрес США розгляне резолюцію президента стосовно Сирії 9 вересня на спільному засіданні палат.

ПЕНТАГОН
ДО АКТИВНИХ ДІЙ
ГОТОВИЙ

Американські війська, дислоковані в регіоні, готові провести операцію проти сирійського режиму. Про це 3 вересня на слуханнях у комітеті Сенату в закордонних справах заявив міністр оборони США Чак Гейгел. «Ми розсердили сили в регіоні, щоб мати можливість здійснити таку операцію. Ми з головою Об'єднаного комітету начальників штабів генералом Демпсі поінформували президента, що готові діяти, як тільки він віддасть відповідний наказ», - сказав Ч.Гейгел.

Головна відповідальність за проведення операції лягає на 6-ту оперативну групу 6-го флоту США у складі п'яти есмінець з ракетами Tomahawk на борту. Їм допомогатимуть авіаносець USS Nimitz з чотирма есмінцями й крейсером в групі супроводження, десантні кораблі USS San Antonio, USS Kearsarge зі штурмовиками Harrier II, а також авіаносець USS Harry Truman та військово-повітряні сили, зосереджені на базі ВПС США в м.Дахран (Саудівська Аравія). США сподіваються також на допомогу британських та французьких військово-морських та військово-повітряних сил. До операції можуть долучитися й турецькі війська.

АНБ СТЕЖИЛО
ЗА ЛИСТУВАННЯМ
ПРЕЗИДЕНТІВ
БРАЗИЛІЇ ТА МЕКСИКИ

Агентство національної безпеки (АНБ) США стежило за листуванням бразильського президента Ділми Русеф й кандидата в президенти Мексики Енріке Пенья Ньето до його обрання. Про це з посиланням на документи, надані колишнім працівником ЦРУ й АНБ Едвардом Сноуденом, повідомив американський журналіст Глен Грінволд.

За його словами, листи Пенья Ньето читали повністю. Зокрема, в документі АНБ, датованим червнем 2012 року, було приведено цитати з його листування. В ньому майбутній мексиканський президент за місяць до виборів обговорював кандидатів на посади в кабінеті. АНБ також прослуховувало його телефонні дзвінки та вивчало sms-повідомлення.

У документі АНБ також містилася інформація про листування президента Бразилії Ділми Русеф. Хоч жодних цитат з нього не наводилося, було ясно, що за комунікаціями бразильського президента велося присильне стеження.

Прес-служби президентів Бразилії та Мексики вже зажадали від Вашингтона пояснень у зв'язку з публікацією документів Сноудена, проведення розслідування й покарання винних.

РІДНІ РАУЛЯ
ВАЛЕНБЕРГА
ПОПРОСИЛИ Б.ОБАМУ
НАТИСНУТИ НА РОСІЮ

Рідні шведського дипломата Рауля Валенберга, котрий, ймовірно, загинув у 1947 році в Москві, попросили президента США Барака Обаму натиснути на Росію в справі розслідування його смерті.

Племінниця Валенберга Марі Депюї заявила, що родина загиблого дипломата підготувала лист для Обами. В ньому рідні попросили, щоб американський президент допоміг добитися відкриття російських архівів. Документи, які зберігаються в них, на їхню думку, допоможуть з'ясувати обставини смерті Р.Валенберга.

Рідні дипломата сподіваються, що Обама порушить питання про

розслідування смерті Валенберга на зустрічі з російським президентом Володимиром Путіним в Санкт-Петербурзі, де відбувся саміт «великої двадцятки».

Обама раніше висловлював свою особисту повагу до Валенберга. В 2012 році шведського дипломата було посмертно нагороджено Золотою медаллю американського Конгресу. В 1944-1945 роках він працював у шведському представництві в окупованому фашистською Німеччиною Будапешті. Видаючи євреям шведські паспорти, він допоміг багатьох з них врятувати від неминучої смерті.

Причина, точна дата й місце смерті Р.Валенберга досі точно не встановлені. За офіційною версією, озвученій МЗС СРСР вперше лише в 1957 році, він помер після того, як його вивезли з Угорщини радянські війська. Однак пізніше публікувалися документальні свідчення, які спростовують цю версію. Найвірогідніше, його розстріляли в застінках НКВД, як і сотні тисяч інших «підозрілих» осіб. Саме цю інформацію й приховує від рідних та близьких Р.Валенберга режим Путіна.

БОРГИ ДЕТРОЙТА
ПОГАСЯТЬ МУЗЕЙНИМИ
ЕКСПОНАТАМИ?

Коли Детройт, свого часу символ могутності американської економіки, оголосив банкрутство, американців приголомшив не сам факт, а масштаби проблеми. Борги міста з населенням у трохи більше семисот тисяч осіб становлять понад вісімнадцять мільярдів доларів. Хоча процес банкрутства захищає Детройт від певної групи кредиторів, місту так чи інакше доведеться платити за роки безвідповідальності. Відразу після оголошення банкрутства, експерти заговорили

про можливість продати мистецьку колекцію, яку Детройт зібрав у часи економічного буму і яку оцінюють від одного до двох мільярдів доларів. Щоправда, ідея викликала жорстку опозицію. У стінах Інституту мистецтва зберігається понад 60 тисяч предметів мистецтва, серед них чимало творів старих європейських майстрів. Детройтський інститут мистецтва не випадково входить до п'ятірки найбільших художніх музеїв Америки. Тут можна побачити «Автопортрет» голландця Вінсента Ван Гога та «Збирачів горіхів» французького Вільяма-Адольфа Бугро. На відміну від багатьох великих музеїв, Детройтський інститут мистецтва, разом з колекцією та будинком, повністю належить місту. Однак фахівці застерігають: продаж музейної колекції не лише завдасть шкоди прибуткам з туризму. На думку експертів, продаж означатиме, що на ринку з'явиться величезна кількість рідкісних і важливих мистецьких робіт, що потенційно зменшить ціни на твори, що належать місту.

РЕКОРДНІ АЛІГАТОРИ
З МІСІСІПІ

Усього через три дні після початку сезону полювання на алігаторів у штаті Місісіпі департамент дикої природи, рибальства й парків повідомив, що попередній рекорд побито. Департамент повідомив, що група мисливців з міста Медісон зловила алігатора вагою 723,5 фунта, побивши попередній рекорд на 26 фунтів.

Бет Тремелл вперше вирушила на полювання, разом з нею було ще шестеро осіб. Вони дві години боролися з гігантським крокодилом. Потім їм допомогли його виловити ще двоє інших мисливців. Однак лише через годину й цей рекорд було побито. Дастин Бокман з міста Віксбург вилловив 727-фунтового алігатора. «Він поламав всі наші пристрої, з допомогою яких ми намагалися його виловити. Нарешті, ми витягнули його з води з допомогою сітки, а потім застрілили. В цілому боротьба тривала 4 з половиною години», - сказав Бокман журналістам.

Сезон полювання на алігаторів у штаті Місісіпі становить не тільки спортивний інтерес. Крокодиляче м'ясо користується тут неабиякою популярністю. Відвідати крокодилячої «свіжини» до Місісіпі в цю пору з'їжджаються сотні гурманів з усієї Америки та світу.

64-РІЧНА АМЕРИКАНКА
ПЕРЕПЛИВЛА
ФЛОРИДСЬКУ ПРОТОКУ

64-річна американка Даяна Наяд ввечері 2 вересня перепливла Флоридську протоку, якою розділені Куба та Флорида. Спортсменка здолала 177 кілометрів від Гавани до ахіпелагу Флорида-Кіс за 53 години. В дорозі Наяд супроводжувало п'ять допоміжних човнів, котрі постачали її їжею й водою, а також стежили за її станом.

У 1997 році перепливти Флоридську протоку змогла 22-річна Сюзі Мароні з Австралії, однак Наяд стала першою жінкою, котрій вдалося перетнути її без спеціальної сітки, яка захищає від нападу акул. Окрім того, Наяд установила рекорд за тривалістю заплива океаном без ласт. Спортсменка використовувала лише спеціальний крем для обличчя, який захищає шкіру від отруйних медуз.

Здолати відстань від Куби до Флориди Наяд вдалося з п'ятої спроби. Перший раз вона вирушила океаном з Куби до Флориди 35 років тому, коли їй було 28 років. Однак тоді заплив довелося перервати задовго до фінішної точки.

За повідомленнями світових та американських інформаційних агенцій

Українська Католицька Церква Св. Миколая St. Nicholas Ukrainian Catholic Church

217 President St., Passaic, NJ 07055

www.stnicholasucc.org

За подальшою і докладнішою інформацією Дзвонити: 973-471-9727

Гість фестивалю
Павло Доскоц

Народний артист України

**Thirtieth
Picnic - Festival
SEPTEMBER
- 22 -
ВЕРЕСЕНЬ**

**Sunday • Неділя
ФЕСТИВАЛЬ- ЗАБАВА**

ПОЧ. 12:00 noon

ВСТУП - \$5:00

**ГУРТИ;
ЧЕРЕМОШ
ЗБРУЧАНИ**

ГОЛОВНИЙ СПОНСОР:

Fun for all ages! Come one come all!

**Ukrainian Food
Zabava! Vendors
Music & Art
Face Painting
Games &
Bouncy House**

renowned artist
Bohdan Borzemski
A Solo Exhibition
and sale

***
All proceeds of art sale
benefit our school

РІЗДВЯНИХ КАРТОК

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ОГОЛОШУЄ КОНКУРС ДЛЯ ДІТЕЙ

Ще не завершилося літо, а ми вже мріємо про Різдво. Можливо, Ви думаете, що то завчасно, але цього року Український Народний Союз звертається з новою ідеєю проєкту святкових карток-листівок й оголошує конкурс для дітей.

Відтак, УНСоюз ласкаво заохочує дітей надсилати свої малюнки на тему Українського Різдва:

*група -1: діти віком 6-12 років
група -2: діти віком 13-18 років*

Приймаються оригінальні твори, найкращі з яких буде відібрано спеціальним журі й рекомендовано до друку.

Тематика повинна віддзеркалювати ідею Українського Різдва.

Твори-переможці буде включено в Різдвяний проєкт УНСоюзу, завдяки якому щороку понад 150 000 карток надсилається до українських громад Америки, Канади та світу.

Весь дохід з продажу різдвяних карток призначено на розбудову «Союзівки», а також деякі датки – на збереження й розвиток газет «Свобода», «Ukrainian Weekly» та Український Народний Фонд при УНСоюзі.

За додатковими інформаціями, правилами, вказівками та заявками просимо звертатися до Оксани Третьяк за тел: (973) 292-9800x3071 або електронною поштою: oksana.trytjak@verizon.net або ukrainiannationalassociation.org/Children'sChristmascardcontest.

Твори приймаються не пізніше 15 жовтня 2013 року. Прохання вказувати на конвертах: Ukrainian National Association, 2200 Route 10 W, Parsippany, NJ, 07054, до уваги Оксани Третьяк (Attn. O. Trytjak).

CITIFIELD • METS • WELCOME • YOU!
2013
 ★ ★ ★ ★ ★

Ukrainian Heritage Night

SECOND ANNUAL

N VERSUS M

THURS. SEPTEMBER 26TH
6:30PM • \$25

FOR MORE INFORMATION PLEASE CALL OR VISIT
 212.228.6840 • WWW.UCCA.ORG

7/7 ADJUSTABLE RATE MORTGAGE

The USFCU Difference: Adjusts once every seven years. Not once a year.

Months	Rate	Points	APR*	Payment**
First 84	3.500%	0	3.512%	\$898.09
Next 276	3.920%	0	3.512%	\$936.21

*Annual Percentage Rate.

**Payments shown do not include taxes or insurance, actual payments may be greater. Examples based on a \$200,000 loan. Rate is variable and can increase by no more than 3 percentage points every 7 years with a lifetime maximum adjustment of 9%. Rates subject to change without notice. Since the index in the future is unknown, the First Adjusted Payments displayed are based on the current index plus margin (fully indexed rate) as of August 22, 2013. Other restrictions may apply.

To receive any product you must be a member of USFCU or become a member of USFCU by opening a share (savings) account. See Membership Eligibility at www.ukrfcu.com or visit any USFCU location for more information.

Federally insured by the NCUA

Main Office: 1729 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111, Tel: (215) 725-4430
 Somerton Branch: 14425 Bustleton Avenue, Philadelphia, PA 19116, Tel: (267) 351-4021
 UECC Branch: 700 Cedar Road, Jenkintown, PA 19046, Tel: (267) 627-5317
 Trenton, NJ Branch: 477 Jeremiah Avenue, Trenton, NJ 08610, Tel: (609) 656-0802
 24th Street Branch: 2307 Brown Street, Philadelphia, PA 19130, Tel: (215) 232-3993

FALL ZABAVA

SATURDAY, SEPTEMBER 28th,
2013 at 8:30PM
ST. GEORGE SCHOOL AUDITORIUM,
215 East 6th street, New York, NY 10009

ОСІННЯ ЗАБАВА
 З ГРУПОМ "ЧЕРЕМОШ"

ВІДБУДЕТЬСЯ В СУБОТУ,
28-го вересня, 2013р
Поч., о 8:30 год. вечора
В АУДИТОРІЇ НИКОЛИ СВ. ЮРА
215 EAST 6TH STREET, NYC

ADMISSION / ВСТУП: \$30.00
СТОЛИ МОЖНА ЗАМОВЛЯТИ
ЗА ТЕЛ: 917-620-7256
212-674-3592

**ХОЧЕТЕ МАТИ АВТОРСЬКИЙ, СУЧАСНИЙ,
 НАСИЧЕНИЙ ІНФОРМАЦІЄЮ ЧАСОПИС –
 ПЕРЕДПЛАТИТЬ "НОВУ ГАЗЕТУ"!**

NOVA ГАЗЕТА

продовжує передплату

Передплатна ціна:

На рік - 80 доларів
На півроку - 40 доларів
На три місяці - 25 доларів

**Виріжіть цей купон і разом з чеком або
 "мані-ордером" надішліть до редакції за адресою:
 64-15 DIETERLE CRES., REGO PARK, NY 11374**

КУПОН ПЕРЕДПЛАТИ

Прошу передплатити для мене _____
 (вказати прізвище та ім'я)

"Нову газету" на _____
 (вказати термін)

І надсилати за адресою _____
 (вказати точну поштову адресу)

Чек ("мані-ордер") на суму _____ додається
 (вказати точну суму)

ВІД СЯНУ ДО ДОНУ

Наша довідка: Чернігів – місто, обласний центр на півночі України в Придніпровській низовині, на правому березі річки Десна. Загальна площа – 79 кв.кілометрів. Населення – 297 тисяч осіб.

Вперше згадується в літописі 907 року. У ранньому середньовіччі місто було центром племені сіверян, а з IX століття ввійшло до складу Київської Русі, ставши найважливішим і найбагатшим містом держави поряд з Києвом і Новгородом. У XI-XIII століттях Чернігів був центром Сіверщини й Чернігівського удільного князівства.

Після ліквідації Гетьманської держави Чернігів з 1782 року став центром Чернігівського намісництва, 1797-го – Малоросійської губернії, 1808-го – Чернігівської губернії, після безневільної революції 1917 року в Чернігові створено загони Вільного козацтва й влада перейшла до рук Центральної Ради, з кінця 1919-го в місті утвердилася радянська влада, яка протрималася до 1991 року.

Чернігів до сьогодні славиться пам'ятками часів Київської Русі й Чернігівського князівства, а також Гетьманщини та козацького Чернігівського полку. Найбільшою популярністю в туристів користується Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній». З містом пов'язані життя та творчість таких визначних постатей як Іван Мазепа, Тарас Шевченко, Микола Гоголь, Михайло Коцюбинський, Іван Кочерга, Олександр Довженко та ін.

Свято-Преображенський собор – найстаріший мурований храм доби Київської Русі

ЧЕРНІГІВСЬКІ ХРАМИ

Троїцько-Іллінський чоловічий монастир, заснований близько 1069 року Антонієм Печерським

Ми їхали до Чернігова, щоб оглянути храми. Наземні й підземні. Насамперед Свято-Преображенський – найстаріший мурований собор Київської Русі, старіший від Київської Софії. Аж боязко подумати – закладений 1034 року сином Володимира Великого чернігівським князем Мстиславом Володимировичем й збудований на висоту «вершника, що стоїть на коні з піднятою рукою». У ньому молилися і Мстислав Володимирович, і Святослав Ярославич... А тепер моляться клірики Української православної церкви Московського патріархату. За іронією долі, яка повсюдно так болісно проглядається в сучасній

Чернігівщині, колись другому найславнішому князівству Київської Русі...

Отож, перетнувши проспект Миру, вулиці Павла Полуботка й Тараса Шевченка, наш модерний білий автобус виїздить на Красну площу. «Вона не має нічого спільного з московською, – поспішає уточнити екскурсовод, молодий, худорлявий хлопець, який шойно підсів до нашої туристичної групи. – Бо «красна» в стародавній мові означає «гарна», «красива...» Як пізніше з'ясувалося, трохи так, а трохи й не так. Майдан справді гарний – широкий, обрамлений стародавніми архітектурними ансамблями, яким, очевидно, зовсім нелегко було ко-

ритися різноликим варварам, чи то в монголо-татарських шатах, чи то більшовицьких.

Колись, у давньоруські часи, це була територія за межею Чернігова (міська околиця) і називалася вона П'ятницьким полем (на честь храму Параскеви П'ятниці, який стоїть тут і нині, але захоронений за будівлею театру) й називалася Торг, тому і церкву ідентифікували як П'ятниця на Торгу. А на початку XIX століття сюди винесли чернігівський базар (який раніше був розташований у фортеці) й вона відразу ж перезвалася на Базарну. В центрі площі звели великі торгові ряди з галереями та колонами, а довкола них почали рости адміністративні споруди: міський

магістрат (нині тут міститься обласне відділення Національного банку), поліцейське управління (сьогодні – міська прокуратура), губернське земство (нині – облдержадміністрація). Тривалий час Базарна площа не мала твердого покриття, отож, у 1879 році її вирішили забрукувати. Глобальна ж реконструкція набрала реальних розмірів лише в 1930-ті: торговельні ряди знесли, майдан забрукували червоним та жовто-гарячим клінкером, тобто міцною цеглою червоного кольору, призначеною для брукування доріг, а саму місцину назвали площею Куйбишева. Так що вона стала і красивою, і червоною.

За якихось п'ять-десять хвилин наш автобус зупиняється в тініс-

тому парку, доглянутому швидше по-англійськи, ніж по-французьки, тобто без особливих садівничих дизайнів й аристократизму. В повітрі п'яно пахне достиглими яблуками й ледь чутним димом паленого картоплі – за кілька днів Спаса, пора копати картоплі, а там і осінь. Тиша. Порухують її хіба що передзвін лопат трьох робітників, що риють обабіч храму якусь траншею, перекидаючись словами, призначеними не для друку.

– Добридень, – радісно вітається хтось з нашої групи.

– Здравствуйте-здравствуйте, – не дуже привітно, майже іронічно відповідають чоловіки, продовжуючи копати землю під немилосердно пекучим сонцем, й з того тону неважно зрозуміти, що туристи, особливо іноземні, їм вклеїлися («разгуливают здесь без дела!»), напевне, не менше, ніж рідна влада.

«Своє знайомство з Черніговом ми розпочнемо з Валу – колиски й духовного адміністративного центру міста протягом багатьох століть», – каже екскурсовод Юрій й веде нас на мальовничий пагорб, з якого відкривається дивовижний краєвид на місто.

Саме тут, на високому правому березі Десни, при злитті її з річкою Стрижень, у часи Київської Русі було закладено замок із княжим двором – Дитинець. А вже згодом нижче виріс Окольний град – вулиці купців та ремісників, торговельні лабази та майстерні. А ще виросло обнесене ровом та валами передграддя й район Третяк. У середині XII століття територія міста без Подолу становила близько 120 гектарів.

Найвідомішим же пам'ятником Чернігівського Валу-Дитинця залишається Спасо-Преображенський собор – катедральний храм Сіверської землі. Цей п'ятибанный собор тривалий час був найвищою спорудою другої столиці і водночас найшанованішою церквою князівства, почесною усипальницею багатьох чернігівських володарів, світських і духовних.

Храм Спаса заклали на початку XI сторіччя. Точна дата невідома – дослідники вважають, що то був Рік Божий 1031. Тим часом, літописи вперше згадують про ще недобудовану церкву, стіни якої звели лиш на висоту коня з вершиною у рік, коли в ній поховали натхненника її спорудження, великого князя Мстислава Володимировича. А був то рік 1036. Щоб усвідомити, наскільки вона давня, варто згадати, що перший камінь у підмурок славетної Софії Київської заклали лише через рік потому. За композицією, Спас Чернігівський ввібрав у себе рідкісне поєднання вже класичної для тодішньої Русі візантійської конструкції з сильним західноєвропейським, романським «акцентом». Кажуть, що, поглянувши на його гострокінцеві вежі, місцеві жителі могли безпомилково визначити час: сонячне світло заповнює великі ніші за годину, а менші – за півгодини, ще менші – 15 і 5 хвилин. Внутрішнє оздоблення вражало сучасників мозаїками та фресками. Різьблені плити з овруцького рожевого сланцю захоплювали подих. За давніх часів храм не було отиньковано, тобто, поштукатурено – натомість прикрасою його стін слугувала ажурна кладка, де чергувалися знаменита давньоруська червона плінфа – розчин рожевого кольору та сірий необроблений піщаник.

Навали й пожежі не помилували краси Спаса Чернігівського, особливо його внутрішнього убранства. А реконструкція 1792-1798 років, розпочата з найшляхетніших побажань, але вкрай недолуго, лише понівечила величність давньоруського дива. Однак апогей глумління над храмом припадає на радянські часи. Газета «Більшовик» за 29 квітня 1938 року писала: «У червні 1937 Спаський храм передано під склад чернігівської бази «Главриба», а в перших числах грудня того ж року, за наказом заступника голови міськради Слесарева, собор з усіма експонатами передано від «Главриби» в розпорядження «Главрасмасло-жирзбу»...»

За великокняжих часів катедральний храм оточувало багато кам'яних і дерев'яних споруд, однак усі вони загинули в жорнах часу. Тепер же у Спаса Чернігівського найближчий єдиний сусід – собор святих Бориса й Гліба. Розпочатий 1123 року князем Давидом Святославичем, собор споруджували з особливою розкішшю: за княжим задумом, він мусив стати новим фамільним некрополем, усипальницею володарів Чернігова. Для цього під склепіннями церкви було ще під час будівництва влаштовано шість ніш для майбутніх княжих саркофагів. Внутрішній простір вкривали багатий фресковий розпис і кам'яна різьба. Підлога собору була керамічною, з барвистою мозаїкою в центральній частині. На жаль, нині ми можемо лише здогадуватися про оздоблення Борисоглібського собору з фрагментів – уламків його колишньої розкоші, що збереглися донині. Особливою красою відзначалася різьба по білому каменю, виконана в знаменитому давньоруському «звіриному» стилі. У дохристиянські часи на цьому місці містилося, очевидно, велике язичницьке капище. Принаймні 1700 року тут було знайдено срібного ідола, якого за повелінням гетьмана Мазепи в Аугсбурзі переплавили та виготовили нові царські врата для цього ж Борисоглібського собору.

Неподалік храму, біля колишнього Чернігівського колегіуму з дзвіницею, помічасмо пам'ятник-погруддя Іванові Мазепі, який, знаємо з інформаційних повідомлень, у

серпні 2009 року відкривали з боєм «лівих» і «правих», а після того ще три дні й три ночі його охороняли співробітники міліції та Служби безпеки.

Після століть розрухи та майже безперервних війн новий розквіт Чернігова почався в другій половині сімнадцятого століття – коли козаки вчергове й остаточно відбили Чернігів у поляків і він став містом полковим. Особливе значення мало створення за спонсорської підтримки гетьмана Мазепи Чернігівського Колегіуму (1700), який став одним з головних осередків освіти і науки Гетьманщини. Тим часом пан полковник Кочубей після своїх із чернігівськими козаками звитяг у Азовській війні прожив лише два роки, і його вдова продала кам'яницю з садибою самому гетьманові Мазепі й її негайно охрестили «Будинком Мазепи». А далі народилася легенда: мовляв, саме тут ховав могутній гетьман від людських очей безтямно закохану в нього юну Мотрю Кочубей. І мовляв, блукає тут ночами привид нещасної Мотрі... У містах, переповнених духом старовини й старожитностей, люблять легенди, загадкові історії й не дуже заглиблюються в реалії. Нам же було цікаво, як великий гетьман, підданий анафемі російською православною церквою, сьогодні тут, біля стін колегіуму, який він понад 300 років тому побудував на свої гроші, вживається з Московським патріархатом, що захопив цю з часів Київської Русі українську територію? Більше того, чернігівська єпархія УПЦ МП обрала собі Свято-Преображенський собор за головний катедральний храм. Запитання, відповіді на яке ми так і не знайшли. Натомість

Якова Лизогубів за заповітом їхнього батька Юхима в пам'ять про героїзм їхнього діда Якова та козаків Чернігівського полку, що загинули під час штурму турецької фортеці Азов у 1696 році. Крім Київського патріархату, на Катерининську церкву претендувала й Українська православна церква Московського патріархату. Однак, у травні 2008 року рішенням Вищого апеляційного суду України

Дитинцем-Валом та Окольным градом, «районів» великокняжого Чернігова. Єлецьку обитель заснував року 1060 все той же князь Святослав Ярославич, один із найвидатніших чернігівських володарів. Століттям пізніше Єлецький монастир прикрасив Успенський собор, що став його головним храмом. Якщо перетнути долину, то можна легко потрапити на оспівувані ще в стародавньому епосі

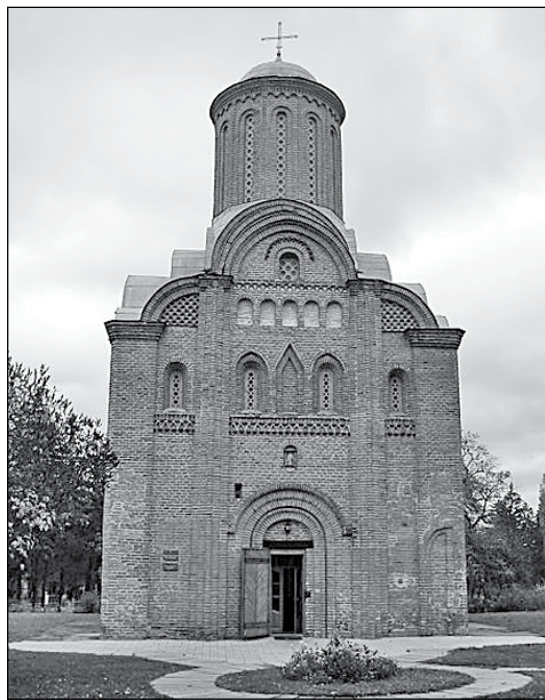
Лавру, щоб заснувати ще один печерний монастир – тепер у Чернігові. Нині тут чотири підземні храми, і серед них церква святого Антонія, найбільша підземна церква Європи, висота стелі якої сягає дев'яти метрів. Другою особливістю храму є абсолютно унікальна його акустика, що викликає захоплення й у слухачів, і у виконавців, що дають тут концерти. Існує легенда, що до обвалу цим

Успенський собор Єлецького монастиря, зведений на рубежі XI-XII століть

Фото на згадку на місці Дитинця на тлі церкви Святої Катерини, побудованої в 1715 році в стилі козацького барокко

Церква Святої Параскеви (П'ятницька на Торгу), побудована наприкінці XII- початку XIII століть

поглибили гірку іронію нашого київського приятеля, який, проваджаючи нас на Чернігівщину, приказував: «Ідьте, ідьте, але прихопіть з собою валер'янку чи бром, як радив Винниченко. Скрізь побачите мазепинські церкви, в яких всілися московські попи й проклинають Мазепу...»

Коли ж ми запитали про це екскурсовода, він лише назвав коротку статистику, мовляв, з 15 чернігівських православних церков лише 3 належать Київському патріархату, решта ж підпорядковані Московському. «Святої Катерини, наприклад, – філаретівська, – вказав він на величну церкву, яка добре проглядалася з високого княжого Валу, – але за неї довелося повоювати...»

Кафедральний собор Святої великомучениці Катерини – п'ятибанна церква в стилі українського барокко, зведена на кошти братів Семена та

храм було передане громаді Київського патріархату. Представники Московського патріархату розбили під стінами будівлі «похідний храм» – великий брезентовий намет на кшталт того, який тривалий час стояв під стінами Вірховної Ради, й протрималися там майже два роки – в ніч з 31 грудня 2010-го на 1 січня 2011-го року «похідний храм» згорів. Слава Богу, ніхто з людей не постраждав.

Утім, стародавній Чернігів величній не лише наземними соборами, а й... підземними. За Катерининською церквою відкривається прекрасний краєвид на Десну. Далі погляд сягає двох пагорбів, на яких підносяться нові золотисто-зелені бані. Це монастирі – Єлецький та Троїцький. До першого найцікавішою буде прогулянка терез Третяк – один із трьох найдавніших, поруч із

Болдині гори, помережені столітніми дубами, серед яких заховалася невеличка Іллінська церква початку XIII сторіччя. Розташована вона просто перед входом до підземного печерного монастиря – ще одного чернігівського дива. Року 1069 заснував його один із найшанованіших українських святих – преподобний Антоній Печерський, який народився в Любечі на Чернігівщині. В історію Русі – не лише церковну, але й світську, преподобний увійшов передовсім тим, що заснував 1051 року монастир, який від самого початку й навіки став найбільшою святиною православ'я – Києво-Печерську Лавру. Ще за свого життя праведний та суворий старець Антоній користувався абсолютною пошаною й ніколи не приховував свої судження. Тож 1069 року, розійшовшись у думках із самим київським князем, полишає

підземеллям можна було дістатися до самого стольного града й вийти в Києво-Печерській лаврі.

Прощалися ми з Черніговом на тому ж місці, де й знайомилися – в Дитинці, на Валу, яке сучасні чернігівці часто називають хто «Проме-надом», а хто й «Бродвеем». Сполгадаючи це «Чорне місто» (за одними переказами, назване так на честь першого місцевого князя Чорного, за іншими, через темні, дрімучі, «чорні», ліси, що з усіх боків його оточували), не полишало відчуття, що вдивляємося в обличчя вже далеко не молоді, але шляхетної пані, якій Бог дав велику вроду, але не дуже щасливу долю. Недивно ж Михайло Грушевський після знайомства з пам'ятками Чернігова захоплено назвав місто «Українською Равенною», порівнюючи його із знаменитим італійським містом-пам'ятником. А Леонід Глібов охрестив Чернігів «губернським хутором». Обидва, очевидно, мали рацію. І на той час, і сьогодні у Чернігові дивовижно співіснує стародавня шляхетна краса з набутим пізніше провінціалізмом. Місто з двома обличчями й спільною долею. Однією на всіх.

**Катерина Боруш
Нью-Йорк – Чернігів –
Київ – Нью-Йорк**

**Захоплюючи,
незабутні подорожі
по всьому світу.
Приєднуйтеся
до нашого клубу!**

**Zenja's Travel
Club, LLC**

**46 Muirfield Rd.,
Jackson, NJ 08527**

**Tel: (732)928-3792
ztc@earthlink.net**

У ГРОМАДІ

25 серпня в митрополії Української православної церкви у Бавнд Бруку (штат Нью-Джерсі) відзначили 22-у річницю незалежності України.

Урочистості розпочалися в неділю вранці Божественною Літургією та молебнем у церкві Святого Андрія Первозванного. З благословення високопреосвященного митрополита Антонія, отець Юрій Сівка разом зі священниками інших українських православних церков Америки відслужили службу Богу й помолилися разом з сотнями вірян, які прийшли того дня до цього духовного центру, за душі мільйонів тих, хто віддав свої життя, виборюючи українську державність. По полудні преосвященний

Божественна літургія в церкві Святого Андрія Первозванного

єпископ Данило, голова Консис-торії УПЦ США, провів молебень за українців материкової України й всього світу, братів та сестер, які з покоління в покоління зберігають свою ідентичність, плекають слово Боже рідною мовою, виховують в українському дусі

своїх дітей.

Потому відбувся святковий концерт. Відкриваючи пісенно-хореографічне дійство, Наталя Гончаренко, директор Українського музею в Нью-Джерсі, нагадала про духовну місію Української православної

Виступає фольклорна група «Гердан»

церкви, зокрема, тут, на чужині. Присутніх привітав перший віце-консул Генерального консульства України в Нью-Йорку Костянтин Ворона, зачитавши вітальний лист від генерального консула України в Нью-Йорку Ігоря Сибіги й звернувся зі святко-

вими словами від себе особисто. Віночок українських пісень, мелодій та танців подарувала всім присутнім з нагоди Дня незалежності України фольклорна група «Гердан».

**Прес-служба УПЦ у США
Бавнд-Брук, Нью-Джерсі**

МАНІПУЛЯЦІЇ ТА ШАНТАЖ УЖЕ НЕ ПРОЙДУТЬ

Керівництво Російської Федерації, намагаючись зірвати підписання угоди про асоціацію між Україною та ЄС, дедалі частіше вдається до порушення норм міжнародного права.

«Спочатку Росія ініціювала «торгівельну війну», порушуючи норми Всесвітньої організації торгівлі (ВТО), потім вдалася до шантажу української влади, заявивши вустами речника Володимира Путіна Сергія Глазьева, що асоціація України та ЄС унеможливить економічну співпрацю між країнами СНД та нашою державою і призведе до посилення контролю за товарами, які йдуть з України до Росії, Білорусі та Казахстану. Тепер Кремль апелює до статті 13 Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією. Насправді Росія маніпулює фактами - їй пора зрозуміти, що СРСР давно не існує, що Україна є не-

залежною державою, яка має право сама визначати свою внутрішню та зовнішню політику», - наголошується в заяві Організації українських націоналістів (ОУН(б), оприлюдненій 4 вересня за підписом її голови Стефана Романіва.

Організація закликає українську владу не піддаватися на шантаж та погрози Москви й діяти в інтересах української держави та її народу, який в більшості своїй обирає шлях до Європи, а не в неоімперський Митний союз.

Прес-служба ОУН(б)

ТАРАС КУЗЬО ПРО КОМІСАРІВ ОЛІГАРХАТУ

У видавництві Торонтського університету (Канада) готується до друку нова книга доктора філософії Тараса Кузя «Commissars into Oligarchs. A Contemporary History of Ukraine», яка побачить світ наступного року.

В її основу ліг дослідницький проект, присвячений вивченню донецького клану в Радянському Союзі й пострадянській Україні, його політичній культурі та джерелам суспільної підтримки Партії регіонів. Книгу написано під час наукової праці Т. Кузя у Славистичному дослідницькому центрі Гоккайдського університету (Японія) та Центрі трансатлантичних досліджень Школи вищих міжнародних студій при Університеті ім. Джона Гопкінса (Вашингтон).

Нещодавно відомий політолог та публіцист Тарас Кузьо отримав нове призначення в Центрі політичних і регіональних студій при Канадійському Інституті українських студій, де продовжуватиме працю-

Доктор філософії, відомий політолог Тарас Кузьо

вати як науковий співробітник над темами, представленими в «Commissars into Oligarchs. A Contemporary History of Ukraine».

Т. Кузьо отримав ступені бакалавра економіки Сасекського університету, магістра

гуманітарних наук з радянських і східноєвропейських студій Лондонського університету та доктора філософії Бірмінгемського університету (Англія). Він належить до когорті провідних фахівців із сучасної політології, член редколегій журналів «Geopolitics, History, and International Relations» та «Демократизація», автор та редактор 14 книг, 5 монографій та численних наукових статей з посткомуністичної української політики та європейських студій. Тарас Кузьо працював редактором шести спеціальних випусків журналів: «Communist and Post-Communist Studies», «Problems of Post-Communism», «East European Politics and Society», «Nationalities Papers» and «Journal of Communist Studies and Transition Politics». Праця професора політології Кузя на посаді наукового працівника протягом наступних трьох років стала можливою завдяки підтримці Фонду катедр українознавства.

**Микола Сорока
Едмонтон, Канада**

8 ВЕРЕСНЯ – ДЕНЬ БАБУСЬ І ДІДУСІВ. УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ЗАПРОШУЄ

Перша неділя після Дня праці в США – національний День бабусь та дідусів (National Grandparent's Day). Отож, Український музей у Нью-Йорку запрошує всіх бабусь, дідусів разом з їхніми внуками (будь-якого віку) оглянути унікальні виставки, які тепер експонуються в найбільшій українській мистецькій скарбниці США. Вхід – вільний.

Цього року Український музей також бере участь в щорічному Дні музеїв під егідою Smithsonian magazine, який проводиться 28 вересня.

Про спеціальні умови, знижки, безплатні тури прохання звертатися до адміністрації музею за тел: (212) 228-0110, або відвідавши інтернет-сторінку: www.ukrainianmuseum.org Український музей знаходиться в Нью-Йорку за адресою: 222 East Sixth Street (between 2nd & 3rd Avenues).

LET'S GO METS!

26 вересня на знаменитому нью-йоркському стадіоні Mets Citi Field відбудеться «Ніч української культурної спадщини»

Ініціаторами Ukrainian Heritage Night at Mets Citi Field виступають Український конгресовий комітет Америки (УККА) й, зокрема, його відділи в місті Нью-Йорк та Йонкерсі.

Традиція стартувала минулого року, коли українці посеред одного з найбільших стадіонів США Mets Citi Field (до 2009 року відомий як Shea Stadium, тепер є домівкою однієї з двох найбільших нью-йоркських бейсбольних команд - Mets й вміщує до 45

тисяч глядачів) організували феєричне видовище на тему української автентичної культури. Перед тисячами глядачів виступила танцювальна група

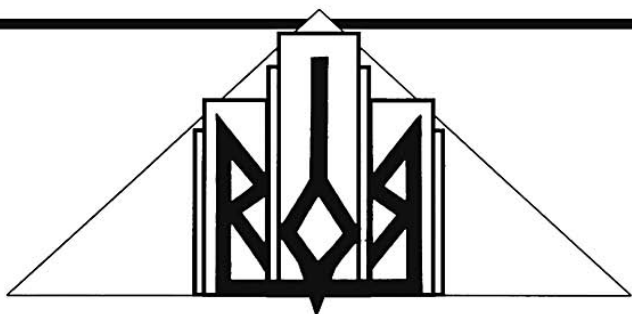
«Трембіта» з Йонкерсу. А також під час шоу кілька активних і шанованих членів нашої громади були публічно удостоєні спеціальної Нагороди Духу - Spirit Award.

Цього року «Українську ніч» заплановано на 26 вересня, четвер, коли New York Mets гратиме з Milwaukee Brewers - командою з Мілвокі (штат Вісконсин) Передіграє шоу розпочнеться о 6:30 вечора. Діятиме спеціальна «Українська секція».

Детальніша інформація з приводу квитків за тел: (212) 228-6840 та на веб-сторінці: www.ucca.org

Прес-служба УККА

**SELF RELIANCE (NJ)
FEDERAL CREDIT UNION**

САМОПОМІЧ (Н.Д.Ж.) Федеральна Кредитна Спілька

PRINCIPAL OFFICE
851 ALLWOOD ROAD
Clifton, NJ 07012
(973) 471-0700

BOTANY VILLAGE OFFICE
237 DAYTON AVE.
CLIFTON, NJ 07011
(973) 772-0620

Toll Free:
1-888-BANK UKE
www.bankuke.com

Business Loans from **4.50%** APR*

Car Loans from **0.99%** APR*

Second Mortgage Fixed from **3.00%** APR*
up to \$150,000 No closing costs

Please contact our loan department
973-471-0700, ext. 17 or 20
* Rates are effective May 20, 2013 and are subject to change without notice.

Турт «Тернопільська забава»

Телефонуйте: (917) 495-9977; (917) 579-6126

Пишіть: ternopilskazabava@gmail.com

Весілля! Хрестини! Ювілей! Забави! Фестивали! -
Ми допоможемо вам провести в дусі Українських традицій.
Також весільний Тамада та професійне озвучення міроприємств

**Це найкраще місце для
збереження ваших
ощадностей!**

Інтернет: www.sumafcu.org

Золота осінь!

Чудова нагода завітати до нас.

Нові Сертифікати (CD)*: на 2 років – **1.40%**; 5 років – **2.15%**

Ціни на нерухомість поки-що низькі. І наші відсотки також! Криза минає.
Купуйте нерухомість тепер, бо коли ціни зростуть, заробите на різниці!

При 20% першому внеску (Для вперше купуючих житло перший внесок становить 10%):

Незмінні ставки: на 10 років – **3.00%**;
20 років – **3.75%**; 30 років – **4.25%**

Плаваючі ставки: на 30 років з періодом 3 роки – **2.625%**;
5 років – **2.875%**; 7 років – **3.375%**

*Ставки виражають річний дохід у відсотках і можуть бути змінені без попередження

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг Велі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфорді

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

Станьте домовласником – з допомогою “Самопоміч”

**Позички
на хати
Від
*3.75%**

Самопоміч

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com

300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

Selfreliance

Where Your Money Works for You!

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Пропозиція стосується одноквартирних будинків і помешканевих будинків не більше 4-ох квартир, в одному з котрих живе власник. *На день 8/3/2013: ставка на 5-тирічна балун позику з 30-річною амортизацією і 20% передплатою є 3.75%; річна процентна ставка (APR) є 3.822%. Місячні оплати на позичену суму \$100,000 мортгеджу виносять \$463.12 із кінцевою оплатою “балун” в сумі \$90,540.12 після 5-ти років. Місячна оплата не включає зобов'язуючу оплату за податки (property taxes) і страхування; дійсна сума оплати буде вища, якщо взяти під увагу податок і страхування. Для дійсних та нових членів у визначених місцевостях. Термін пропозиції обмежений. Вимагається оцінка фінансової спроможності. Умови можуть змінюватися без попередження. За найновішою інформацією – телефонуйте до нас на безкоштовному № 1.888.222.8571.

Full Financial Services

Дзеркало

СВІЧАДО

Прозору тінь передніч перетну,
Тремке свічадо, необоротну,
Недоторканну лінію пташину,
Спогадуючи Місто на горі:
Двори, дахи, бруківку, димарі,
Осоння, зливу, літепло, шипшину,
Суницею мальовані роки:
Метелики торкалися руки,
Зело слова зволожені відкрило,
Джерела споглядали чужину,
І голос... голос... не наздожену...
Далекий голос... пісня про вітрило...
Мойсей Фішбейн

ДОВКОЛА СВІТУ

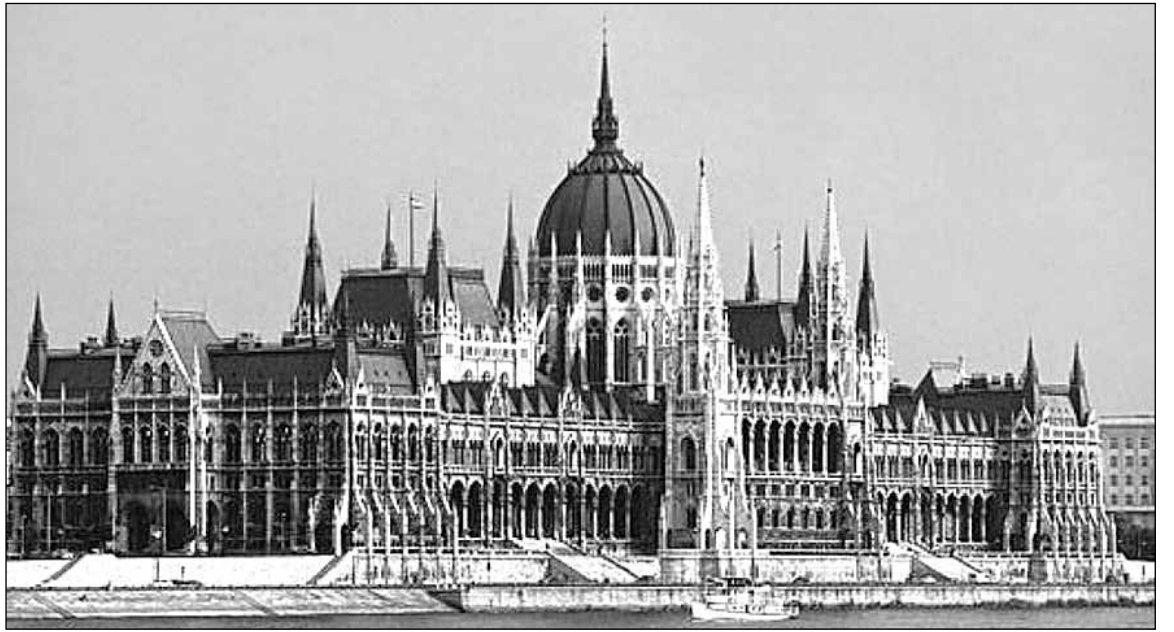
Перше, що спало на думку, коли вже в літаку ми намагалися осмислити побачене й почуте: насправді все є не в Греції, а в Угорщині. Точніше – в Будапешті. Історія, сучасність, дух... Античне й модерне, прагматичне й забавне, отруйне й цілюще... Якщо ж бо хтось ще не побував у Римі, не встиг побачити Венеції, має дуже приблизне уявлення про Флоренцію, можна спробувати оглянути все це для початку в одному місті – Будапешті. Недаремно ж середньовічні мандрівники вважали, що в Європі є три перлини: на воді – Венеція, рівнині – Флоренція, у горах – Буда.

Ми стояли посеред головного будапештського майдану – площі Героїв й бачили перед собою його двійника – кайвський майдан Незалежності. Приблизно стільки ж ніби-то величі, але схоластичної, блиску, але ілюзорного. Не виключено, що саме звідси Київ «списував» свій модерний образ. А може й ні... Але головний, так би мовити, об'єкт-пам'ятник Тисячоліття дуже вже напрошується на аналогії. Будапештці розпочали його будівництво в 1896 році – в період гучних святкувань 1000-ліття Угорської держави. В центрі височіє 36-метрова колона архангела Гавріїла, який, за легендою, явився королю Стефанові I й наказав йому взяти корону, тобто володарювати. Цоколь колони оточують постаті вершників – князя Арпада й шести його воєначальників, які на межі VIII–IX століть привели з-поза Уралу сім племен на територію теперішньої Угорщини. Ця цифра в архітектурній спадщині країни повторюється доволі часто. Наприклад, у Риболовецькому бастионі ми бачили сім веж, які уособлюють ті самі сім племен. Річ у тім, що угорці або мадьорки – це прийшлий на європейські землі народ угро-фінської групи. Прибув він на територію сучасної Угорщини наприкінці IX століття зі своєї первісної батьківщини між Волгою й Уралом через південні українські степи. Дорогою, на коротку, утворили в межиріччя між Бугом, Дністром, Серетом і Прутом державу з семи угорських племен. Однак витіснені звідти печенігами й болгарами, подалися в 895–896 роках під проводом Арпада через Карпати до Паннонії. Тут підкорили собі місцеве населення, головним чином слов'янське (згодом воно асимілювалося), прийняли християнство й згодом створили сильну централізовану державу, до якої належали й українські землі на південь від Карпат – Закарпаття. Втім, це лише «штрих-

пунктир» угорської саги, насправді ж упродовж століть все було складніше й драматичніше.

На будапештському майдані Незалежності вздовж колони увічнено 14 героїв мадьярської історії, включаючи королів Стефана Святого та Матвія Корвіна.

Офіційний день народження міста вважається 17 листопада 1873 року, коли на загальних зборах ради трьох міст було ухвалено рішення про створення Будапешта. Хоча дата ця доволі дискусійна. Деякі історики вважають, що за точку відліку варто прийняти дату народження кельтської фортеці, побудованої на горі Геллерт? Бо місто, мовляв, заснували кельти, які натрапили на термальні джерела в районі сьогоднішньої купальні Ромаї.

Парламент Угорщини – найбільш впізнана будівля столиці

БАЛАДА ПРО БУДУ, ОБУДУ ТА ПЕШТ

Наша довідка: Будапешт – столиця Угорщини, політичний, культурний і бізнесовий центр країни, одне з найбільших міст Європейського Союзу. Утворений у 1873 році з трьох історичних частин: Пешта, Буди й Обуди. Розташований на березі ріки Дунай, протяжність якої в межах міста становить 28 кілометрів. Загальна площа – 527 кв. кілометрів. Населення – 1,8 мільйона осіб, разом з передмістями – 3,3 мільйона осіб. У Будапешті живе одна п'ята частина всіх мешканців країни, серед яких 91,2% становлять етнічні угорці, по одному відсотку – німці, цигани й словаки. За релігійною ознакою Будапешт на 45,5 відсотка – римокатолицький, 12,6% – протестантський, 1,6% – греко-католицький, 0,5% – юдейський, 19,3% – атеїстичний.

Будапешт посідає перше в світі місце за кількістю термальних джерел. Природні набережні Дунаю разом з архітектурними пам'ятками занесено до світової культурної спадщини ЮНЕСКО. За версією журналу «Форбс», Будапешт – сьоме найбільш ідеальне місто в світі для життя людей. Щороку його відвідує понад 4,5 мільйона туристів.

Образні назви – серце Європи, перлина Дунаю, столиця цілющих вод.

Будапештську набережну Дунаю занесено до скарбниці світової культурної спадщини ЮНЕСКО

Якщо днями народження вважати дати відродження з руїн, то Будапешт міг би святкувати звільнення від турків у 1686 році, які правили тут 150 років. Або відродження після великої повені 1838-го. Або епідемії філоксери 1880-х. Ця епідемія поклати край виноградарству в Будапештських горах, звільнивши простір для швидкого зростання міста.

Офіційно ж Будапешт було засновано 17 листопада 1873 року в результаті об'єднання трьох угорських міст – Пешта, Буди й Обуди, після утворення окремого угорського королівського уряду (Австро-Угорський компроміс). Теперішні частини столиці Буда й Пешт і досі відрізняються своєю контрастною

структурою. Більш старовинний Буда, з вимощеними вуличками й середньовічною архітектурою, музеями, галереями, концертними залами, розташований на західному березі Дунаю. Що ж до Пешту, що розкинувся через ріку, то сьогодні це великий комерційний центр, помережений широкими проспектами, модерними житловими кварталами, торговельними комплексами. «Пешт народився не з примхи монарха, як Подсдам чи Карлсруе, а завдяки енергії народу, його природним властивостям. Місто стоїть в центрі Угорщини, на березі Дунаю, який протікає через пів Європи, клімат міста прекрасний... Завдяки цьому Пешту-Буді можна напропорочити

блискуче майбутнє...», – писав у 1835 році лорд Джон Пейджес і виявився провидцем – Будапешт розвивався з шаленою швидкістю й за якихось років п'ятдесят перетворився на мегаполіс.

Що стоїть за етимологією цих назв «буда» й «пешт» – також ребус, не розгаданий до кінця понині. За середньовічними хроніками, «буда» походить від імені брата очільника гунів Аттіли. За іншою версією, від слов'янського слова «вода», перекладеного з латини «акванкум», як називався в давні часи цей шмат території.

Існує й кілька теорій про походження поняття «пешт». Одна з них твердить, що сягає воно романських часів і є своєрідним

антонімом до слова «акванкум», яке звучало як «pession» (сучасний Пешт називався Contra Aquincum, дослівно «Анти Аквінкум»). За іншою, слов'янсько-тюркською версією, «пешт» походить від слова «пещера» («peshtera») або «піч» («pesht»).

Площу Героїв обрамлює «Варошлігет» – «міська діброва», якщо перекласти дослівно з угорської. Насправді це гігантський парк в англійському стилі – улюблене місце відпочинку в будь-яку пору року: влітку тут катаються на човнах, взимку – на ковзанах. У 1896 році «міську діброву» прикрасив ансамбль з 21 скульптури, де можна розгледіти всі мистецько-архітектурні стилі, притаманні Угорщині – від романської епохи до барокко. Називається цей ансамбль фортецею «Вайдагуняд», за назвою колишнього володіння знатної сім'ї Гуняді.

Однак у більшості угорців «Варошлігет» асоціюється з джерелами «Сечені». Річ у тім, що Будапешт заслужено називають світовою столицею цілющих вод та лазень. Одна з найпопулярніших – «Сечені», що на пештській території. Побудована вона в 1913 році. Вода надходить сюди з артезіанської криниці глибиною 1256 метрів й має постійну температуру 76° за Цельсієм. Туристи можуть не тільки скупатися в басейнах під відкритим небом, але й побачити незвичайні павільйони купалень, оздоблені в різних стилях.

Біля підніжжя гори Геллерт, яка піднімається на 130 метрів над рівнем моря, лікувальні джерела виходять прямо на поверхню й живлять купальні Рац, Рудаш, Геллерт. Купальня Рудаш, побудована за наказом паші Мустафи Соколи в середині XVI століття, – одна з небагатьох, що дійшла до нас ще з часів турецького панування.

Будайська фортеця – резиденція угорських королів

Будапешт – світова столиця цілющих купалень під відкритим небом

Площа Героїв

Фортеця Вайдагурняд у парку Варошлігет

Подібно до Ісландії, термальні підземні води неабияк допомагають угорцям господарювати. Наприклад, зоологічний та ботанічний сади обігріваеться підземними трубами, якими тече гаряча вода з надр. Тому, наприклад, у «тропічних» павільйонах буває яскрава рослинність і добре розмножуються бегемоти.

Угорці люблять копатися в своєму минулому й охоче виставляють його напоказ.

Якщо ви не бували у Римі, то в Будапешті є нагода надолужити прогаяне, оскільки колись він також був частиною Римської імперії. У I столітті на місці Будапешта існувало кельтське поселення Ак-Інк, центр торгівлі й ремесел. Після приходу сюди римлян у 89 році н.е. територія стала частиною імперії Паннонія. В 106 році Ак-Інк перейменували на Аквінкум, де мешкало 20 тисяч осіб й дислокувався римський легіон. Досі зберігається археологічний парк римських руїн. До 450 року римлян витіснили остготи й гуни, й Паннонія стала центром гунської імперії.

Про це розповідають руїни на березі Дунаю. У районі моста Маргіт, паралельно ріці, простяглася одна з найзнаменитіших вулиць міста – Вацї, на якій збереглися руїни римського міста й амфітеатр – один з найбільших з колишніх римських провінцій.

З Будапештом можна знайомитися нескінченно, переходячи з епохи в епоху, з ісперії в імперію. Не могли надивуватися, як угорці дають собі раду з цими хитромудрими сплетіннями часу. Наприклад, церкву Пресвятої Богородиці – перлину міста розпочали будувати в стилі ранньої готики за короля Белі IV (1255–1269). За Лайоша I Великого додали південні ворота – ворота Марії, пізніше, при Сигизмунді й Матяші, який тут вінчався двічі, добудували дзвіницю з гербом, на якому зображено ворону. У турецькі часи її використовували як мечеть. Церкву ж найчастіше називають церквою Матяша. Найбільша ж церква міста – базиліка Святого Іштвана, зведена на честь першого короля Угорщини Іштвана. У цьому головному храмі Будапешта зберігається Свята Десниця – мощі правої руки короля Іштвана.

А от угорська корона й сучасні коронаційні регалії зберігаються у парламенті. Цю неоготичну громадину, яка височіє на березі Дунаю, знають навіть ті, хто ніколи не бував у Будапешті. Парламент – найбільш розтиражована будівля столиці зокрема й країни в цілому. Однак не всі знають, що любоватися нею можна не тільки зовні, але і зсередини – в дні, коли немає засідань парламенту, по ньому водять екскурсії.

Оглядаючи велич головного законодавчого органу країни – суміш неоготики, ренесансу й барокко, постійно згадували парламент британський – так, ніби він і був прототипом угорського. «Верховна Рада» Угорщини займає площу в 18 тисяч квадратних метрів. Довжина будівлі – 268 м, ширина – 123 метрів.

Інтер'єр включає 691 кімнату, 10 внутрішніх дворів, 27 воріт. Висота будівлі – 96 метрів.

Головний фасад обернено до Дунаю. На ньому – звісно ж, скульптури місцевих вождів і королів (всього 88 фігур). Головний вхід – «Левові ворота» виходить на площу Лайоша Кошута.

Будапештський парламент (як і римський Колізей чи собор Святого Петра у Ватикані) побудовано з травертину – унікального будівельного матеріалу, яким зодчі послуговуються ось уже більше двох тисячоліть. Схожий на вапняк і мрамур, травертин має особливість з часом темніти. «Трохи від смогу й забрудненості повітря, а трохи й від непопулярних в народі політичних рішень», – люблять додавати угорці.

Оглядаючи Будапешт, екскурсоводи слушно радять дивитися не стільки під ноги, скільки на небо. Міст Ержебет, перекинутий через Дунай в найвужчій його частині (290 метрів), веде до гори Геллерт. Вершина отримала свою назву від імені священика Геллерта, якого, якщо вірити легендам, язичники-угорці в 1046 році зіштовхнули зі скелі. Після поразки революції 1848 року на цій вершині побудували цитадель – для застрашення міста. Тепер у ній – казино. Над вершиною піднімається ще один монумент – жіноча фігура з пальмовою гілкою у руках – 14-метровий монумент Свободи.

З цитаделі відкривається дивовижний краєвид на місто, звідси можна побачити хребет Будайських гір, Фортенчу гору, Ланцюговий міст, Палацовий квартал – один з основних культурних центрів Будапешта, де розміщуються національна галерея, музей історії новітнього часу, національна бібліотека. Невідомо ж у 1987 році набережну Дунаю в цій частині й Фортенчу гору занесено до скарбниці світової культурної спадщини.

Будапешт став у 1956 році символом нескореності угорців, які постали проти сталінського комунізму. Про ті події й досі нагадують букети квітів восени кожного року, які будапештці кладуть просто на бруківку в місцях масового розстрілу радянськими танками тих, хто хотів жити вільним. Повстання 1956 року стало найбільшим викликом, кинутим радянській владі у Східній Європі – і водночас з цим очевидним сигналом краху, котрий очікував комунізм. Воно стало переможною поразкою, безсмертною главою в історії людської мужності. І це стосується не тільки Угорщини – впевненість у тому, що в боротьбі за демократію й свободу ти стоїш на правильному боці історії. Та впевненість може служити для нас, українців, прикладом і сьогодні.

У Будапешті пам'ятники дивляться на вас повсюдно – з гір, майданів, дворів, дворики. Кожен з них ов'яний якщо не історією, то легендою.

Своя легенда є навіть у лівій на знаменитому Ланцюговому мосту. Кажуть, що архітектор-

британець Вільям Кларк, який його спорудив, забув вирізьбити у відкритих пашах звірів язика, на що не дуже тактовні люди йому вказали прямо на відкритті грандіозної конструкції. А він, ніби-то з ганьби такої, відразу ж кинувся сторч головою в Дунай. Насправді це фантазії й не більше – Вільям Кларк помер у 1852 році своєю смертю в західному Лондоні. Але «більше» полягає в тому, що Ланцюговий міст став справді «найулюбленішим місцем» бажаючих використати ці інженерні шедеври в якості трампліна в інший світ. Течія тут сильна, дно кам'янисте, так що «вибір вдалий». Однак втрутилася міська влада, встановивши штраф у 500 тисяч євро за спробу покінчити на мосту життя самогубством. І – митці. На розі площі Героїв й вулиці Шонді, на даху авангардної готельної споруди не стоїть, а летить над світом тендітна жіноча фігура в прозорій сукні з приреченим поглядом, хапаючись за надломлену гілочку скарлюченого сухого дерева, немов за останню соломинку надії. Будапештці стверджують, що це і є пам'ятник угорським песимістам. Лишень одна деталь: її автор – не скульптор, а ювелір. Й підносячи фігуру над містом, він хотів нагадати своїм землякам й усьому людству, що життя насправді – штука дуже тонка, складна, драматична... Але – прекрасна! Не вірите? Побудуйте у Будапешті. Бодай коротко, транзитом, як ми...

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський
Київ - Будапешт -
Прага - Нью-Йорк**

Збираєтесь вирушити в подорож? Зверніться до Лесі Козіцької з подорожньої агенції Dunwoodie Travel Bureau – і вона полагоди́ть всі ваші проблеми з квитками, готелями, відвідинами знаменитих місць США та нашої планети.

Адреса:

125 Corporate Blvd, Suite 300,
Yonkers, NY 10701

Телефони:

**(914) 969-4200
(800) 550-4334**

E-mail:

alesia@dunwoodietravel.com

Життя без подорожей неймовірно нудне й нецікаве. Але вирушати в дорогу навмання не варто – побутові й дорожні проблеми можуть зіпсувати всю вашу відпустку. Краще зверніться по допомогу до туристичної агенції New Tours, яка полагоди́ть всі проблеми і зробить вашу поїздку незабутньою. Тисячі маршрутів в Америці та світі.

Телефон для довідок:

(718) 934-7644

або зайти на сайт:

www.newtours.us

10 вересня – первинні вибори до міської ради Нью-Йорка Голосуйте за кандидата від Демократичної партії Арі Каґана!

АРІ КАґАН:

ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ, БО ТАМ НАВЧАВСЯ,
ЛЮБЛЮ БІЛОРУСЬ, БО ТАМ НАРОДИВСЯ,
ЛЮБЛЮ АМЕРИКУ, БО ТУТ ЖИВУ...

- ⇒ Народився в Мінську (Білорусь)
- ⇒ Закінчив Львівське військово училище (журналістика)
- ⇒ Працював журналістом у місті Добелі (Латвія)
- ⇒ У 1993 році емігрував до США
- ⇒ 17 років працював журналістом у російськомовній пресі
- ⇒ У 2006 році висувався до Асамблеї штату від Брайтона, Коні-Айленда, Бей-Ріджа (отримав 49,2 % голосів)
- ⇒ Два роки працював помічником конгресмена Майкла Макмена
- ⇒ З 2011 року – помічник ревізора міста

ПРІОРИТЕТИ:

- ⇒ Ухвалення імміграційної реформи
- ⇒ Соціальна захищеність
- ⇒ Якісне шкільне навчання
- ⇒ Доступне медичне забезпечення
- ⇒ Підтримка малого бізнесу

ГОЛОСУЙТЕ ЗА АРІ КАґАНА! ЦЕ НАШ КАНДИДАТ!
www.ari-kagan.com

ARI
KAGAN
FOR CITY COUNCIL
★ 48th District ★

"Music at the Institute"

Memorial Concert
In Honor of our Esteemed Past President
Jaroslav Kryshchalsky

Saturday, October 5, 2013 at 8pm

Solomiya Ivakhiv, violin · Oleh Kaskiv, violin
Emilie-Anne Gendron, violin · Mario Gotoh, violin
Borys Deviatov, viola · Michael Haas, cello
Ryan Kamm, double bass · Mykola Suk, piano

DONATIONS ARE WELCOME IN MEMORY OF JAROSLAV KRYSHCHALSKY
TO THE PRYSTAY MUSIC FUND WHICH SUPPORTS AND PROMOTES UKRAINIAN CHAMBER MUSIC

Free admission
Reception to follow

Space is limited. RSVP by September 25
mail@ukrainianinstitute.org or 212-288-8660

"Music at the Institute" is sponsored by the
Ukrainian Institute of America, 2 E 79th Street, New York, NY 10075

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ
УКРАЇНОЗНАВСТВА
ПРИ ОУА «САМОПОМІЧ»
У НЬЮ-ЙОРКУ

Подає до відома, що навчання в
НОВОМУ ШКІЛЬНОМУ 2013/2014 РОЦІ
розпочнеться
14 ВЕРЕСНЯ, В СУБОТУ,
за адресою:
Схід 7-ма вулиця
Нью-Йорк, 10003

Збір учнів у класах о 9:00 год. ранку
Навчання розпочнеться після Літургії
й триватиме до 12:00 год. по полудні

Вписи нових учнів 1-12 клас та передшкілля
відбуватимуться 14 вересня, в суботу,
у канцелярії школи
Вхід до школи – з провулку
Тараса Шевченка
(між 6-ю і 7-ю вулицями)

Детальнішу інформацію можна
отримати на нашій інтернет-сторінці:
www.ukrainianschool.nyc.org

При школі існує СВІТЛИЧКА
Під опікою 83-го відділу Союзу українок Америки (США)

Школа Українознавства при Осередку СУМ в Нью-Йорку

проводить набір учнів на 2013-2014 навчальний рік

- ✓ Професійні вчителі допоможуть Вашим дітям краще вивчити українську мову, літературу, історію, географію, мистецтво та культуру нашого народу.
- ✓ Діти мають можливість вивчати українські традиції та брати участь у різноманітних святах та імпрезах.

Запрошуємо також усіх, хто бажає виховувати своїх дітей в українському національному дусі, записати їх до лав СУМ

- ✓ Навчання в школі та сходина СУМу починаються 14 вересня 2013 року.
- ✓ Урочиста Служба Божа розпочнеться о 9:30 год. у церкві Святого Юра (7-ма вулиця).
- ✓ Реєстрація учнів та СУМівців відбуватиметься в приміщенні нашого будинку (Будинок Державницького Фронту) з 10:30 год. до 12:00 год. Прийдіть та подивіться!

Школа та Осередок СУМ знаходяться за адресою:

136 Second Avenue
2nd and 3rd floors
New York, N.Y. 10003

- ✓ Детальніша інформація про Школу за тел.: (917) 837-8106
- ✓ Електронна адреса: ichuyan@yahoo.com
- ✓ Детальніша інформація про СУМ за тел.: (646) 823-7910
- ✓ Електронна адреса: danial@cym.org

ПРОПОЗИЦІЯ ПРАЦІ

ПОТРІБНА ЖІНКА (home attendant)

для цілодобового догляду
за жінкою старшого віку
в Брукліні (Нью-Йорк).

Вимоги: легальний статус у США,
сумлінність. Оплата чеком.

Деталі за телефоном: (917) 836-3020

ПРОПОЗИЦІЯ ПРАЦІ

ПОТРІБНА НЯНЯ

Пошукуємо україномовну жінку
для опіки 15-місячної дитини
в околиці Chappaqua, NY.

Праця від понеділка
до п'ятниці без проживання.
Тел. (646)-734-1244-Галина.

Суботня рідна школа українознавства в м. Пасейк (штат Нью-Джерзі)

потребує
кваліфікованих
вчителів
на 2013-2014
навчальний рік

Зацікавлених
прохання звертатися
за тел.: (973) 234-4783

АДВОКАТ СЕРГІЙ ГОШОВСЬКИЙ

- ◆ Купівля-продаж нерухомості, бізнесу
- ◆ Імміграційне право
- ◆ Нещасні випадки, травми
- ◆ Заповіти, трасти, розлучення

33 West 19 Street, New York, NY, 115-10 Queens Blvd., Forest Hills, NY
Тел.: 646 - 619 - 1123, 718 - 785 - 0472

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР PALLADA

Заснований 1992

- Грінкарти (одруження, праця, об'єднання сімей, та ін.)
- Грінкарти через працевдавця (Labor Certification)
- Оформлення документів для Візового Центру (NVC)
- Оформлення документів для вигравших у лотереї DV
- Отримання дубліката вигравшу у лотереї DV
- Візи нареченого або нареченої (K1)
- Робочі візи строком до шости років (H1B)
- Відновлення картки реєстрації прибуття до США (I-94)
- Продовження терміну перебування та зміна віз

- Довіреності та заяви
- Апостиль
- Нотаріус
- Травел паспорти для володарів грінкарт
- Натуралізація
- Громадянство
- Переклади документів
- Запрошення для тимчасового візиту в США

За інформацією відносно робочих годин
або для призначення Вашого візиту
просимо дзвонити за номером (212) 387-8683

98 Second Avenue, #2-A, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (917) 522-9587 • E-mail: pallada@comcast.net

Рідна школа Українознавства в Пасейку (штат Нью-Джерзі) оголошує набір учнів на новий 2013-2014 навчальний рік.

Просимо записувати своїх дітей віком від чотирьох
до п'ятнадцяти років (садочок, дошкілля, 1-11 класи).
В школі вони зможуть вивчати українську мову та літературу, історію
та географію України, українську культуру та християнську етику.

Контактний тел.: (973) 234-4783

"Нова газета" -
український громадсько-політичний тижневик.
Видається з жовтня 2008 року в Нью-Йорку
Видавець і головний редактор -
Валентин Лабунський
Власний кореспондент у США -
Катерина Кіндрась
Власний кореспондент в Україні - Василь Туглук
Дизайн - Ukrainian Media Group, Inc.

РЕКЛАМА Й ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ ЗА ТЕЛ.:
718-275-2503, 917-324-0359
Відповідальність за зміст рекламних матеріалів
та оголошень несуть рекламодавці.
Адреса редакції:
64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374
Електронна адреса: vlabunsky2002@yahoo.com
Інтернет сторінка: WWW.NOVAGAZETA.INFO

"Nova gazeta" - the Ukrainian weekly
Established October 2008 in New York.
Publisher and editor-in-chief -
Valentyn Labunsky
Correspondent in USA -
Kateryna Kindras
Correspondent in Ukraine -
Vasyi Tuhluk
Design - Ukrainian Media Group, Inc.

The publisher may not have the same standpoints
with the author of a printed material.
Authors of printed materials are fully responsible
for the content of their commercial Ads
Editorial Office:
64-15 Dieterle Cres. Rego Park, NY 11374
Advertising Department: Tel.: 917-324-0359
E-mail: vlabunsky2002@yahoo.com
Website: WWW.NOVAGAZETA.INFO
Ціна договірної

**With a SRNYFCU checking account and
online banking paying bills is as
easy as 1, 2, 3!**

- 1. No checks to write**
- 2. No envelopes to lick**
- 3. No stamps to stick**

Just a click!

E-statements too!

www.selfrelianceenyc.org

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

MAIN OFFICE: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Phone: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516-565-2393
Fax: 516-565-2097

ASTORIA:

32-01 31st Ave
Astoria, NY 11106
Tel: 718-626-0506
Fax: 718-626-0458

LINDENHURST:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed
by the full faith and credit of the United States government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

